a ¶ Aut negelctũ
hic habes q ſi p̄=
latus aliquid ne=
glexit acquirere
eccleſie ſue cum
poſſit et maluit ſi
bi acquirẽ q hoc
imputatur ei et ꝺ
hoc tenetur ad in/
ſtar tutoris·ut·C
de arbi··tu·quic=
quid·nec enĩ debꝫ
vtilitatẽ ſuaꝫ ꝓpo
nẽ vtilitati eccle=
ſie ſicut nec tutoꝛ
ſuã vtilitatẽ vtili/
tati pupilli·ff·de
admi·tu·tutoꝛ·§
·i·ff·cõmodati·ſi
ut certo·§·omo=
datũ·in ſi·et·vij·
·q·i·pñtiuꝫ·et·c·
placuit·

b ¶ Pro cuiuſ·ſic
extra de ꝓcur·cũ
ꝑ cã· Nõ·v·

Teſtamen
ta·nec a
liquid da
re nec teſtimoniũ
oꝺere licet de re/
bus eccleſie·ſi tñ
ꝯſuetudo habꝫ p̄t
mobilia aliqua da
re ut ext̃ ꝺ teſta·
ad hꝰ·et·c·quia·

Nulli dubiũ·
ut ſi hꝰ·ideo
ep̄o incumbit ꝓ=
bacõnis onus q̄꞉
illa erat inpoſſeſ=
ſione ut dixi·s·e·
·q·i·ſine maifeſte

Obitum·inter
ẽ·id ẽ ut·ſ·
heres vniuerſa re
ſtituat·ut·xvij·
·q·vi·ſi ep̄m ⁊·s
·e·q·ij·ep̄us·

Quia iohẽs·
qm̃ ſup̄mã·
nota q lꝫ ſit ma=
gnus ſauoꝛ ulti=
me voluntatis tñ
potius ſequitur hꝰ
voluntatem viuẽ=
tis quam moꝛien=
tis· Itẽ ar·q lꝫ ã
qua voluntas non
valet tanq teſta
mẽtum valet tñ
tanquam ſimplex
donatio·qꝺ ẽ ꝯt̃
leges·ff·de iure
coꝺ·l·i·ſed viꝺꝛ
q poſt mortẽ hu
ius ep̄i non poſſit
rata haberi dona=
tio facta ab ipſo·
q꞉ opoꝛtet q eo
t̄pe rata habeat̃
quo p̄t donatio fi=
eri ut·ff·ꝺ acqui
·hẽ·ſi qs alicui·
·ff·de boñ·poſ·l·
·iij·§·acquirere·
et·l·ul·hꝰ ſecus ẽ
q꞉ nec moꝛs nec
furoꝛ nec petẽtis

Preſb̄r cum dyoceſim tenet de
hijs que emerit ad ecc̄ie nomẽ
ſcripturaꝫ faciat·ã ab eius quaꝫ te=
net ecc̄ie oꝛdiacõe diſcedat· D V

Teſtamẽta vero non licet e
is conficere niſi de proprijs
rebus ¶ Unde gregorius·
ſcribit lucidio ep̄o·

quõ de rebꝰ ecc̄ie lꝫ ſacꝺotibꝰ teſtãi

Nulli dubiũ eſt q ſicut ſacerdo
tibus res in ep̄atu acquiſitas
nulla eſt alienãdi licentia·ita de hijs
quas antea habuerĩt quicq̃d iudica
re voluerint non vetẽtur· Itaqꝫ fra=
ternitatẽ tuã tẽpe quo ad nos fuit
ꝯqueſtaꝫ eſſe recolimus q quedam
mobilia q̄ cõſtantius deceſſoꝛ vr̃ lu
minoſe ancille dei ⁊ fratribꝰ ſuis te=
ſtamẽti ſerie legati titl̕o dereliquit
iam ep̄s acquiſiſſꝫ· decreuiſſeqꝫ nos
ut ſi hoc ꝯſtat nullum ex hijs eccl̕ia
vr̃a p̄uidiciuꝫ pateretur·qꝺ et vos
opoꝛtꝫ recolere ⁊ moleſtiã aliq p̄di
c̄te ancille dei non facẽ nec ei ſine co
gnicõne de hijs que poſſidet quicq
auferre· ¶ Idẽ· ¶ De eodem·

Obitũ theodoꝛi ep̄i dilectõem
tuã iam credimus ꝯgnouiſſe·
ſꝫ q꞉ teſtamentũ dicitur ꝯdidiſſe ſb̄
tiliter te ne quid de rebꝰ ecc̄ie ꝯſum
pſiſſꝫ opoꝛtet inquirẽ·et ſiquideꝫ eũ
exinde aliquid incõgruum minuiſſe
didiceris·ita age ut res ab eo cuiꝰ
intereſt modis oĩbꝰ reparentur·
¶ Itẽ gg̃·mariano ep̄o rauennati·
Que mõſterijs ab ep̄o ꝯferũtur re=

Quia iohẽs uocari non debent
quondaꝫ deceſſoꝛ tuus ſepius
a nobis expetijt ut ea q̄ in monaſte=
rio illi ꝯtulerat qꝺ iuxta ecc̄iam ſc̄i
appollinaris ip̄e ꝯſtruxerat nr̃a au=
c̄toritate debuiſſemus firmare·et hꝰ
facturos nos eſſe ꝓmiſimus·frater=
nitatẽ tuã nec̄rio p̄uidimus ad hoꝛ=
tandã·ut nichil de hijs q̄ illic contu
lit atꝫ ꝯſtituit aliquo mõ patiatur
imminui·ſꝫ oĩa firma ſtudeat ſta
bilitate ſuare· Huius igit̃ mõſterij
et collectaꝝ illic reꝝ q꞉ in teſtamẽ=
to qꝺ ꝯdidit feciſſe noſcit̃ mentionẽ
ſciendum vobis eſt non nos ideo ea
ꝯfirmaſſe·qm̃ eius ſupremam ſequi
mur volũtatẽ·ſꝫ q꞉ hoc ei ſicut dixi=
mus viuẽti ꝓmiſimus·hec ita oĩa
ſic ſollicite fraternitas vr̃a implere
feſtinet· q̃tinus ⁊ q̄ ſup̄ſcripto mo=
naſterio ꝯſtituit et a nobis ſũt ꝯfir=
mata ſuentur·et illa q̄ in dãno dari
vel fieri p teſtamentũ ſue decreuerit
ecc̄ie nulla ꝓhibẽte lege obtineant
firmitatem ¶ Itẽ ex·ꝯci·yſpalẽſi·

Que ante ſuã oꝛdinationeꝫ vel poſt
hereditariaꝫ ſucceſſiõꝫ acq̃ſiuit ep̄s
cui vult ꝺliquat

Ex ĩxũ ab hinc
et ꝑpetuo ꝑmanſurũ eſſe decre
uimus ut ep̄s res ſui iuris quas añ
epiſcopatũ ã certe in ep̄atu hẽdita
ria ſucceſſiõe acq̃ſiuit·ſm auctoꝛita
tẽ canõicã cui vult ꝯferat·⁊ q̃cquid
de eis vult faciat· Poſtq aũt ep̄us
factus eſt quaſcũqꝫ res de facultati
bus ecc̄ie ã ſuo ã alterius nõie con=
parauerit decernimus ut nõ in ꝓꝓim
quoꝝ ſuoꝝ ſꝫ ecc̄ie cui p̄eſt iura de=
ueniãt· ¶ De rebꝰ vero ecc̄iaſticis
teſtari lꝫ ep̄o ſi tantundeꝫ de ꝓprijs
reſtituat ¶ Vñ i agath·ꝯci·ſtatutũ
eſt quõ p̄ñt ẽẽ rata q̄ ecc̄ie ꝓꝑeta

Si ep̄s ꝯdito de teſtõ legãtur·
teſtamẽto aliquid de ecc̄iaſtici
iuris ꝓprietate legauẽit·aliter non
valebit niſi tantundeꝫ de ꝓprij iuris
facultate ſuppleuẽit· ¶ Sꝫ ſi ep̄us
vel quilibet ex gradu ecc̄iaſtico in=
teſtatus defunctus fuẽit·nec aliqui
inuẽti fuerint qui iure ꝯgnatõis ei
ſuccedãt·ecc̄ia ſua ei ſuccedat in in
tegrũ·nec licebit alicui aliq̃ ex rebꝰ
eius p̄ſumẽ ¶ Unde in terraconenſi
concilio ſtatutum eſt· Ep̄o ab iteſta
to ecc̄ia ſuccedat ex integro

Sic vbi defunctus fuerit ep̄us
inteſtatus poſt hanc diffinicõnem a
p̄ſb̄ris eiꝰ ⁊ diaconibꝰ de rebꝰ ipſiꝰ
breuis conſcripcõ fiat a minimo vſqꝫ
ad maximũ id eſt de utẽſilibꝰ ⁊ omi
ſuppellectili·ita tñ ut ſi quis exinde
vel p̄ſumpſiſſe aliquid vel oculte tu=
liſſe fuerit ꝯuictus·ſm furti tenoꝛeꝫ
reſtituat vniũſe· ¶ Itẽ ex ꝯci· tribu
rienſi ¶ De eodem·

Quicũqꝫ ex g̃du ecc̄iaſtico ſine
teſtõ ⁊ ſine ꝯgnacõne deceſſerit·hẽ=
ditas eiꝰ ad ecc̄iã vbi ꝺſuiuit euol
uatur·ſil̕r de ſcimonialibꝰ aſſignat̃·

Incipit cauſa decimatercia·

Dyoceſani cuiuſ=
dã bap=
tiſmalis
ecc̄ie cla
dibꝰ bel
loꝝ preſ
ſi hoſtili
meto cõ
pulſi·do=
micilia ſua tranſtulerunt in aliam
dioceſim·predia tamen antiqua nõ

penitentia impe=
dit ratihabitionẽ
ut·ff·ren·ra·ha·
bonoꝝ·

s ¶ Monaſterio
hꝰ nõne canõ ꝑmit
tit ei legitimã poꝛ
tionẽ dare mona=
ſterio ad ꝯſtruẽ=
dum monaſteriũ/
ſic ſed nõ ad dan/
duꝫ·vel fuit hꝰ ul=
tra legitimã poꝛ/
tionẽ datũ·s·e·q
·ij·bone·

Ex ĩxũ·in ep̄a=
tu·contra in
aut·de ec·titulis·
·§·interdicimus·
coll·ulti·ubi dici=
tur quocũqꝫ mo=
do res aliquas ac
quiſiuit poſt epi=
ſcopatuꝫ niſi iure
ꝯgnacõnis ad eũ
puenerint non p̄t
eas alij relinque=
re q ecc̄i·ſed illꝺ
non tenet·

Si epiſcopus
legauerit·lꝫ
enĩ heres teneat̃
redimere rem le=
gatam a defũcto
vel eius dare eſti
macõnẽ ut in ſtĩẽ·
de leg·§·nõ ſolum
ſecus tñ eſt cũ le=
gat̃ res eccleſie
ut extra de teſta·
filius·

* ¶ Niſi tantũdẽ
ut·s·e·q·ij·ſi qs
q̃libet·

Quicunqꝫ·de
uoluat̃·ecc̄ia enĩ
ẽ ei ꝓximꝰ hereſ·
ut extra de peniſ·
p̄ſb̄ri·cõtrariũ tñ
huic eſt extra de
ſucc̄·ab inteſta·c·
·ij·ſed illud fuit
locale vel illud in
telligitur ſm illꝺ

m ¶ De ſanctimo
nialibꝰ·ar·eſt hic
ꝓ ſanctimoniali=
bus theutonie qꝺ
poſſint hr̃e ꝓpria
q꞉ et veſtẽ religi
oſam p̄t quis ha
bere in domo ꝓꝑa
·xxvij·q·i·de vi=
duis·ad id facit·
·xxvij·q·i·ſi quiſ
rapuerit·tñ taliũ
monialiũ vita cõ=
demnatur·xviij·
·q·ij·periculoſam·

deſierunt colere· Ceperunt perſolue
re decimas illi eccleſie in cuius dyo=
ceſim tranſierunt et apud eam ſibi
elegerunt ſepulturas tranſactis· l·
annis· clerici quibus quondam per
ſoluerant decimas ceperunt mouere
queſtionē i eos q̄ ab iſtis accepert̄ p̄
mitias et decimas· veniūt ad cauſaꝫ
¶ Modo primum querit̄· ſi illi quo
rum domicilia ſunt in dyoceſi huius
baptiſmalis eccleſie· an debeant per
ſoluere decimas illi eccleſie et cele=
brare ſuas exequias apud eam ec=
cleſiam in qua quondam hec fiebāt
a parentibus eorum· ¶ Secundo an
preſcripcōne tp̄is ius pcipiendi deci
mas et funarendi tollatur· Q I

Quod p̄ori eccīe hec omnia
iure pſoluēda ſint actores
hijs argumentis probare
otendunt· Conſtat vnamquamque
baptiſmalem eccleſiam habere dyo=
ceſim ſibi legitime aſſignatam ſicut
et prochiales eccīe habēt parochi
as ſibi diſtributas· ¶ Vnde dyoni=
ſius eps̄ ſeuero epō· Singuli ſacer
dotes ꝓprias debent habē eccleſias·

Eccleſias ſingulas ſingulis p̄=
ſbris dedimus parochias ꝛ ci
miteria eis diuiſimus ꝛ vnicuiqꝫ ius
ꝓprium hr̄e ſtatuimus· ita videlicet
ut nullus alterius parochie termi=
nos aut ius inuadat· ſed vnuſquiſqꝫ
terminis ſuis ſit otentus· et talit̄ ec
cleſiā ꝛ plebē ſibi omiſſam cuſtodiat
ut āte tribunal eterni iudicis ex om
nibus ſibi cōmiſſis racōnem reddat
ꝛ nō iudiciū ſꝫ gloriā ꝓ ſuis actib9
pcipiat· ¶ In dyoceſi autē deſigna
ta quecūqꝫ p̄dia coluntur ꝓuēt9 de
cimationū baptiſmali eccīe deſigna=
tus debet ſolui· Quia ergo predia
hec intra terminos nr̄e dyoceſ cōti
nentur· ꝛ ꝓuēt9 decimationū nobis
legitie aſſignat9 nr̄e eccleſie pſoluē
dus eſt· ¶ hijs ita rn̄detur· Decime
a deo oſtitute ſunt p moyſen ut pſol
uerētur a ꝓplo filijs leui· p miniſte=
rio in quo deſuiebant ei in taberna=
culo nō accipiebant filij leui decias·
niſi ab eis ꝓ quibus offerebāt p̄ces
et ſacrificia· q2 ergo nos ſeruimus
dn̄o in tabernaculo offerēdo p iſtis
p̄ces et ſacrificia et ipi debent nobis
pſoluere decimas ꝛ p̄micias· Itē cū
decime darēt filij leui· nō electōne
offerentis pſoluebātur ut otēpto le
uita qui ſecū erat ipe eligēt cui vel=
let decimas dare· naꝫ dcm̄ eſt· leuita
q̄ tecū moratur ꝛ intra muros tuos
habitat omedat eas· Ideo etiaꝫ ex

ſingulis tribub9 ciuitates ad habi
tādū acceperūt· ut vnaqueqꝫ trib9
illis pſoluerit decimas qui ſecū erāt·
Nam moiſes p̄cepit filijs iſrahel ſi=
cut legitur in deuteronomio in loco
quem elegerit dn̄s deus vr̄ ut ſit no
men eius in eo illuc omnia q̄ p̄cipio
offeretis· hoſtias holocauſta et deci
mas ac primicias manuum vr̄aꝝ et
quicquid p̄cipuum eſt in munerib9
iuſtis q̄ vouiſtis dn̄o· ibi epulabimi=
ni coram deo vr̄o vos et filij ꝛ filie ve
ſtre famuli et famule vr̄e· atꝫ leuite
qui in vrbibus vr̄is cōmorāt̄· Neqꝫ
eīm hꝫ aliā ptēꝫ atꝫ poſſeſſionē inter
vos· et infra Decimā frumēti vini ꝛ
olei et p̄mogenita armētoꝝ ꝛ peco
rū et oīa q̄ voueris et ſpōte offerre
volueris et primicias manuū tuaꝝ
corā dn̄o deo tuo omedes eas in lo=
co quē elegerit dn̄s deus tu9 tu ꝛ fi
lius tuus filia tua et ſuus tuus ꝛ an
cilla tua atꝫ leuita qui manet in ur=
bib9 tuis· q2 ergo nos intra muros
urbis iſtorum ſedemus ꝛ eis cohabi
tacōne iuncti ſumus· rite ab eis deci
mas accipimus· Itē ait ꝓpha· Pro
duces fenū iumētis et herbā ſuituti
hoim· Fenū et herba ex terra ꝓduci
tur· ſꝫ quib9· iumētis irrigātib9 eā
id eſt hoīb9 colētib9 eā ꝛ in hͦ ſuien
tib9 ipi· Itē apl̄s· Cōmuicet aūt is
q̄ cathezizat̄ vbo ei q̄ ſe cathezizat
in oīb9 bonis· hoc galathis· Cori
thijs autēꝫ ꝓbat ſpālit er ſibi deberi
ſumptus q2 eis ſpūalia miniſtrauit·
dicens· ſi ſeminamus vobis ſpūalia
nō magnū ē ſi vr̄a tp̄alia metamus·
Itē ſi alij pticipes veſtre poteſtatis
facti ſunt· cur nō magis ꝛ nos· Iteꝫ
quis plātat vineaꝫ et de fructu eius
nō edet· nos plātauimus vineā vos
vultis edē fructus eius· Itē p̄cepit
dn̄s p moiſen ut nemo mittat falcē
in alienā meſſem· hec meſſis nr̄a eſt·
et vos vultis falcē in eā mittē· Itē·
non alligabis os bouis triturantis·
nos ſum9 boues triturātes· vos vul
tis alligare os noſtrū ꝛ de nr̄a tritu
ra victum vobis q̄ritis· Itē apl̄s· q̄
altari ſuiūt de altario viuāt· ſꝫ nun=
quid de eo cui nō ſuiūt· Itē qui in
ſacrario opantur cū ſacrario ptici=
pant· ſꝫ nūquid cū illo in quo non o
perant̄· Nos ſeruimus altario vos ei
pticipare vultis nos vero vacuos ꝛ
inanes dimittē q̄ritis· Itē apl̄s· la=
borantē agricolā prius oportet ac=
cipere de fructib9 ſuis· vos autē ecō
tra q̄ritis· nos ſumus agricole labo
rantes· vos primum vultis pcipe de

Q̄ō· i·
Quod prio
ri eccleſie·
hic ponit primaꝫ
queſtionem an de
cime ſint dande il
li eccleſie a qua
ſe trāſferunt· vel
ad quā ſe tranſtu
lerunt diſtigue g̊
aut decime ſunt
p̄diales aut perſo
nales· ſi p̄diales
ſꝑ dāde ſūt illi ec
cleſie vbi predia
ſūt ſita ut· xvi· q·
· i· ſi q̄s laicus· ſi p
ſonales ſūt q̄ ꝓ=
ueniūt ex artificio
vel negociatione
tūc dande ſūt illi
eccīe vbi recipiūt
ſacr̄a· ut· xvi· q· i·
queſti· ſic̄ illi ciui/
tati eſt ſoluēdum
tributū· vbi agri
ſūt· ut· ff· de cēſi·
forma· ꝛ hͦ diſtin
ctio ꝓbatur ex̄ d̄
deci· ad aplīce· tn̄
prediales decime
dantur ſm̄ cōſue
tudinē loci· ex̄t d̄
deci· cū ſint hoies
ꝛ hͦ vera ſūt circa
veteres decimas
et circa nouas ut
ſꝑ dande ſint ec=
cleſie illi in cuius
prochia ſunt ſita
p̄dia ſꝫ ſi prochia
non ē limitata· in
arbitrio epī ē cui
eccīe dentur decie
noualiū· ut extra
· e· qm̄· Itē in du/
bio eccījs mr̄icibꝫ
potius q̄ꝫ capellis
dabuntur decime
· ut extra· e· nun=
cios in parte re=
mota· et in dubio
illi potius dabunt̄
vbi audiūt freq̄n
tius dīna· ut ex̄· e·
ad apoſtolice·
Eccleſias· di
uiſimus· iſte
dyoniſius diuiſit
vel diſtinxit ter=
minos eccīaꝝ· ſꝫ
non termios ep̄a=
tuū· q2 in gentili=
tate fuerūt diſti=
cte· ut· lxxx· di· c·
· i· ſilr̄ termini ꝓ
uinciaꝝ ſūt diſtin
cti añ tp̄s xp̄i· ut
xcix· di· c· i·
c ¶ Tirmis· ꝓpē
hͦ inducitur· c·
d ¶ hijs ita· et p̄
micias· p̄micie g̊
debite ſūt· ſic̄ ꝛ de
cime· xvi· q· i· re=
uertimini· quanti
tas p̄miciaꝝ nō ē
determinata· ſed
q̄ plus dabat da=

bat quadrageſi=
maꝫ ptē q̄ minus
ſexageſimaꝫ ꝛ ſic
licitū erat dare in
ter· xl· et· lx· quā/
tū quiſqꝫ volebat
hͦ erat in aridis ꝛ
liquidis· ſꝫ qui da
bat p̄micias ani=
maliū dabat vnū
de ducētis ut ait
iero· ſup ezech· et
extra de dec̄· c· i·
e ¶ Manuū tuaꝝ
ar· q꞉ non excuſat
monachos q꞉ ꝓ=
p̄is manibꝫ colūt
agros qui teneā
tur dāe decias cū
illd̄ ſit p̄ceptū dn̄i
ſed illi legiſlatori
nemo p̄t otradicē
ut· xxvij· q· ij· ſūt
q̄ dicūt· nec lꝫ di=
ſpēſari oͣ p̄ceptū
dn̄i vł apl̄i ut· xx=
v· q· i· ſūt q̄dā· de
hͦ dicemus· xvi·
· q· i· decimas·
f ¶ Seruus· videt̄
hͦ q꞉ laici cū cleri
cis debeāt uti de/
cimis· ꝛ ſic eſt ar·
otra· xvi· q· vij· c·
· i· ſed ꝓut iero·
teſtatur in veteri
teſtamento q̄tuor
dabātur decime·
p̄mo de oīb9 bo
nis q̄ hēbat ꝓpl̄s
deciā dabat leui
tis· ſcd̄o d̄ reſidu/
is· ix· porcionibus
ſumebāt decimā·
et reſeruabāt ad
uſus paupm ꝛ pu
pilloꝝ· Itē decia
bāt reſiduas pteſ
ꝛ ipaꝫ deferebāt
in tēplo d̄ q̄ hͦ dr·
adhuc dabat9 q̄r=
tadecima· nam d̄
illa decima quam
ꝓpl̄s offerebat le
uitis ſumebāt le=
uite decimā ptē ꝛ
offerebā eaꝫ ſum
mo ſacerdoti ꝛ in
de fiebāt panes
ꝓpoſicōnis· hodie
nec vna bn̄ datur
et ideo fame ꝛ pe
nuria ꝛ alijs peniſ
maledicti ſumus
ut· xvi· q· i· reuer
timini·
g ¶ Quia g̊ ꝓdu
cēs fenū· id ē tp̄a
lia·
h ¶ Seruituti· id
ē p̄dicatoribꝫ ſer=
uiētibꝫ alijs·
i ¶ Iteꝫ apl̄s· ad
galathas·
k ¶ Qui cathezi=
zatur· id ē inſtrui
tur·
l ¶ Metamus· q̄ſi
diceret non·

a ❡ Poteſtatis · ſꝫ ſi ita poteſtatiue utunẽ alij vẽſtris ſicut ⁊ nos ipſi cur non magis etiam nos qui intendi= mus ſaluti veſtre

b ❡ Nec ultimū · quāuis tñ dr̄ p̄mus non reſpectu ulti mi ut extra de v̄. ſig · ioſeph ·

c ❡ Paſcit · ar · bo num ꝙ ibi dande ſūt decime d̄ gre ge vbi grex pa= ſtus eſt et vbi cō= cipit · non vbi mo ratur · nam et bo= ues dñr eſſe de il= lo fundo ubi labo rant non ubi mo= rātur ut · ff · de fun do inſtruct · l · cum quidam · nam hu tus paſcendi pe= cora ē p̄dialis ſer uitus cū uſus tm̄ p̄dij ꝯſiſtit in pa= ſtu pecoris · ut · ff · de ſui · ruſ · p̄ · peco ris · et ꝙ ſit d̄ foro illius ubi grex ſu us paſcitur · ꝓbo quia ibi p̄t ꝯſtituē tuguriū vel offici nā · ut · ff · de ſerui · ruſt · p̄ · veluti · ſed racōne tugurij vl̄ officine ſit quis d̄ foro alterius · ut · · ff · de iud · heres · · § · ij · hoc dicto ſe quitur inconueni= ens · quia eadē ra tione dabuntur d̄ cime vbi grex p̄= turit et ubi fetus paſcitur · p̄tea co= loni nō dant deci= mas ibi ubi labo= rant dn̄is ſuis · ſed ubi recipiūt ſacra ut · xvi · q · i · q̄ſti ·

fructibꝰ noſtris · imo non p̄mū · quia nec ultimum nobis relinquere vul= tis · a prioribus enim incipientes pau latim ſerpitis ⁊ totum uſurpare con tenditis · ut pro vobis videatur di= ctū · fruſtatim lupus comedit agnū Itē · quis vnquā militat ſtipēdijs ſuis quis paſcit gregem ⁊ d̄ lacte eiꝰ nō edit · Nos militamus et vos ſtipen= dia nr̄e milicie vobis queritis nos gregem paſcimus · et vos lac eius ⁊ lanā accipere vobis vultiſ · Sape eſt de alieno labore victū querere · ſi ſa pere eſt velle qđ nō poſſis · Itē dñs dixit diſcipulis ſuiſ · in quācunqꝫ do mū intraueritis in eadē manete e= dentes ⁊ bibentes q̄ apud illos ſunt cū aūt intraueritis p̄mū dicite pax huic domui · nos domū hanc ingreſ= ſi ſumꝰ ⁊ ei pacē obtulimus · vos aūt quaſi ocioſi alieno cibo paſci gau= detis · videte ne i vobis vertatur illđ vide quid faciat odiū et alienus ci= buſ · Itē ꝓpheta · ſumite pſalmū et da te timpanū Iſti a nobis ſumūt pſal mū ⁊ vos ab eis q̄ritis tīpanū · Itē leo quartus · De decimis nō tm̄ no= bis ſꝫ etiā maioribꝰ nr̄is iuſto ordie viſū ē plebibꝰ tātū vbi ſacroſancta baptiſmata dātur debere dari · q̄bꝰ autē plebibꝰ debētur · an illis a q̄bꝰ baptiſma accipiūt · an alijs · nos eos baptiſamꝰ ⁊ vos ab eis decīas ſumi tiſ · honeſta iſta interpretatio eſt vti nam inueniatis qui ſic ꝑ vobis inter p̄tentur · quia nos ergo irrigamus po= pulū hūc imbrē doctrine ei miſtran= tes · quia colimus eū vomē p̄dicacōnis corda eius ad fidē aperientes · ſi nō vultis finē vel patiami nobis eū fru ctificare · ⁊ qualia vobis fieri nō vul tis nobis inferre cauete · ne ſi ꝑgitis dicere q̄ vultis audiatis q̄ nō vultiſ

❡ Ad hęc callida ⁊ multiplici argu= mentacōne iura nr̄a auferre ꝯtēdi= tis · ita ut ſi fides vobis adhiberetur nō verba ꝑ verbis ſꝫ res ꝑ vobis re= portaretis · ſꝫ deo ꝓpicio ſi vba dedi ſtis verba recipietis · arguitis nos ꝙ ea q̄ vobis debētur ſurripe queri= mus · quia nr̄a ꝑſequimur · ſapiēti q̄dē et philoſophico ore ꝓlata ſentētia eſt Suū ꝑſequi eſt ne aliena rapere Vnde ad vos hec ſentētia manauit niſi quia tanto ardore nr̄a ꝯcupiſcitis ut vr̄a putetis vobis auferri cū nos nr̄a ꝯſequimur · vn̄ cū cā nr̄a debitū finē ſortita fuerit exclamabitis ha · a miſer crucior tm̄ dolū eſſe ereptū ex faucibꝰ meiſ · ſꝫ videte ne dānum effuſi vnguēti vobis recōpēſare q̄ra

tiſ · conſtituiſtis vos plantatores vi= nearū foſſores agrorū trituratores areaꝝ rigatores cāpoꝝ et mlta alia hmōi officia vobis aſſumpſiſtis ⁊ de bita vobis obſequia a nobis ſubtra hi conqueſti eſtis · ſꝫ non negamus vobis qđ vr̄m eſt · boui triturāti pa= lee et integumēta ſuātur · ſint hęc vo= bis ⁊ grana nobis relinquite · paſtina tores vinearū foſſores agrorū tritu ratores areaꝝ rigatores camporū diurna mercede accepta ꝓuenien= tes fructus dn̄is ſuis relinquūt · vos ergo recepta mercede vr̄i operis in cotidianis oblacōibꝰ et alijs obſe= quijs q̄ ꝑ ſpūalibꝰ q̄ a vobis accipi= ūt cotidie deferūť · ꝓueniētes frc̄us decimationū p̄miciaꝝ nobis relinq̄ te · Itē p̄cepit dn̄s diſciplis ſuis ut comederēt ⁊ biberēt ea q̄ apud audi tores ſuos erāt · ſꝫ nō iuſſit eis ut do minoſ d̄ domibꝰ ſuis eicerēt ⁊ rebꝰ ſuis expoliarēt · nō facile iuenies qui teleſ hoſpites libēter ſuſcipiat · Mus in pera · ignis in ſinu · ſerpens i gremio male ſuos remunerāt hoſpites · vnđ in ꝓūbijs dr̄ · q̄ ſerpentem in ſinu ſuo nutrit ꝑcutietur ab eo · teles inueni atiſ vobis hoſpites q̄les nobiſ eē vul tiſ · Nō ſufficit vobiſ edere ⁊ bibē q̄ i domo nr̄o ſūt dū cotidianos fructꝰ oblationū ꝑcipitis ex quibꝰ victū ⁊ veſtitū habeatis · quibꝰ cū aplo de= betis eſſe ꝯtēti · ſꝫ non vultis quia eius imitatoreſ nō eſtis · ſꝫ potius nos de domo nr̄o expellē ⁊ rebꝰ nr̄is nos pe nitꝰ exſpoliare ꝯtēditis · dū nec etiā eoꝝ decimacōes nobiſ relinq̄re vul= tiſ · Vt aūt vniūſaliter oīa colligāť cuncta q̄ ꝑ vobis inducta ſunt ſiue d̄ laborante agricola ſiue de eo qui ſu is ſtipendijs non militat · ad hūc ar ticulū deferimus · ut fructū vr̄i opis quē a deo recipe ꝯtēditis in oblati= onibꝰ ⁊ cotidianis obſequijs iſtoꝝ recipiatis · decimatiōes vero eoꝝ q̄ nobis debētur intactas nobiſ relinq̄ te ne dū q̄ritis uſurpare qđ vr̄m nō ē iuſta aniaduſione etiā illđ coga= mi amittē qđ vobiſ aliquo mō vide= bať ꝯpetē · Qđ autē hec decimacōes nl̄lo iure vobiſ debeāť · facile ꝓbabi= mꝰ · Diciť enim i quodā ꝯcilio · ſi q̄s la icus vel clericus ſiue vtriuſqꝫ ſexus ꝑſona ꝓprietatis ſue loca ⁊c · ſicut in eodem caplo in cā mōchoꝝ notata inueniūtur Si ergo laicus vel cleri cus vel q̄libꝫ ꝑſona loca ſue ꝓprieta tis vendens ā donās ꝓuētū decima= tionū ab ecc̄ia cui legitime aſſigtꝰ eſt nullo mō p̄t abſtrahē · nec iſti de

q̄ · xvi · q · i · de deci/ mis ·

h ❡ Sinere · ꝑmitte

i ❡ Vel · id ē ſaltē

k ❡ Patiamini · coacti ·

l ❡ Audiatis · ver bum ē terrentij · q̄ dicit qđ vult au= diet q̄ nō vult ·

m ❡ Verba · res dare ꝑ rebꝰ ꝓ vẽ bis vba ſolemus ·

n ❡ Sapienti · iro= nice loquitur ·

o ❡ Recompenſā re · hoc eſt dicere videte ne ita ꝯtri ſtemini de illa a= miſſione ꝙ ꝓpter hoc deteriora cō= mittatis ſcꝫ ſuſpē datis vos ſicut fe cit iudas qui ita triſtabatur de ef fuſione vnguenti de quo ꝓpoſuerat decimā ꝑtem ſura ri ſic de alijs rebꝰ conſueuerat · vnde ut recōpēſaret il= lud damnū vēdi dit dn̄m ꝓ · xxx · q̄ ſūt decima ꝑs tre cētoꝝ · tāti enim potuiſſꝫ ſuiſſe vē ditū vnguentū et ad ſimilitudinē iu de camerarij ſꝑ ſu rātur decimā ꝑtē illoꝝ que dantur dn̄is ſuis ·

p ❡ Paſtinatoreſ paſtinare idē eſt ꝙ colere · ſic poni tur · ff · ꝙ vi · aut clam · ſꝑ · § · i ·

b ❡ Sapere · iro nice loquitur q̄ſi dicēt magna ſapi entia ē velle illud qđ nō p̄t ſcꝫ de a= lieno viuere ·

e ❡ Pſalmū · id ē ſpūalia ·

f ❡ Timpanū · id ē tpalia ·

g ❡ De decimis ·

q ❡ Recepta · id eſt ſi deberetis re cipere aliquid de beretis tātū mer= cedem recipe ·

r ❡ In ſinu · hec v̄ ba habes ex̄ de iu deis · et ſi iudeos ·

s ❡ Vobis · ſic · x= xv · q · ij · ſic decet · ſiľ e · xi · q · iij · p̄uile legiū · et extra de ſimonia quia · in ſi ·

t ❡ Laicus · q̄ · xvi · · q · i · ſi quis laicꝰ

A D hec aſſeritis· h̃ de vna excepcõne tranſitur ad Cõ·ij· aliã· ſi quis enim ſuccubuerit in vna excepcõne tranſire poteſt etiam ad contrariam ut extra de p̃ſcrip· auditis· ff· de excep· nemo· ſimiliter de vna actione poteſt tranſire ad contrariam qui in vna ſuccubuit· ut extra de iudicijs ex animata ·et· C· de in officio· teſta· cõtra maiores· ⁊· ff· d̃ euic· minor· ſed quid ſi iurauit q̃ omnes excepcões apponẽt ĩ· certũ terminũ non videtur q̃ poſſit vnaʒ p⁹ aliam ponere ·ut ex̃ de excep· paſtoralis · nam etiam qui vnam excuſacõnem appoſuit ſi poſtmoduʒ cũ ĩ illa ſuccubuit vult aliã appõnẽ debet h̃ facẽ infra terminũ p̃fixũ ut inſti· d̃ excuſa· tuto ·§· q̃ aũt· ad h̃ dico q̃ ſi alicui cõpeterẽt plures excepcões que nõ ſunt ↄtrarie in eo caſu ſi infra p̃fixũ tpus non appoñit omnes excepcões ſi in vna ſuccubuit poſtea non auditur in altera· et ſic intelligitur in ſtit· de excuſa· tuto· §· qui aũt· ⁊ d̃ excep· paſtoralis ſi aũt ſũt cõtrarie ut ſi p̃mo dixit ſe exemptũ· tũc licʒ ſuccubuerit nilominus poſt tps p̃fixũ p̃t aliã appo nere ut· C· de in offi cioſo teſta· ↄt̃ maiores· ſed in acciõnib⁊ ita ẽ dõm q̃ ſi alicui cõpetebant plures actiones ⁊ poterit eligere · qua vellet agẽ· eligẽdo vnaʒ ſi in illa ſuccubuit non p̃t tranſire ad alterã ut· ff· de tribuẽ· q̃ in heredem· §· eligere· Item qui negat ſe aliquid debere ſi ↄuicatur p̃t adhuc alia excepcõne uti niſi in caſib⁊ a iure exp̃ſſis ut· ff· de reg· iur· nemo ex hijs· nam ſi q̃s neget numeratam pecuniam ſibi ſi poſtmodũ ↄuict⁹ eſt et velit dicere ſe ſoluiſſe non audietur· ut· C· de nõ· nu· pe· in aut· ↄt̃ q̃· et ita nõ ẽ incõueniẽs ſi de vna excepcõne tranſitur ad aliã· ſic· xxiiij· ·q· i· quiſquis· ex̃ de teſt· ex tenore· ſic extra de excep· cũ venerabilis ·

b Tricẽnalis· hic tacite annectit ſcdam qõnẽ ſcʒ an ius decimarũ vel etiam ius funerandi poſſit p̃ſcribi et eſt expeditũ q̃ ius id eſt libertas non dandi decimas a clerico nomĩe eccleſie ſue p̃t p̃ſcribi ut extra de p̃ſcrip· de quarta· Item vna ecc̃ia p̃t p̃ſcribere decimas ĩ· prochiã alterius eccleſie ut ex̃ de p̃ſcrip· ad aures· ſilr̃ ius funerãdi p̃ſcribiẽ ſcdm leges· ut· C· de rel· l· monumẽtoꝝ· ſilr̃ alia ſacr̃a eccleſiaſtica p̃ſcribũẽ ut extra de relig· do· ↄſtitutus· ſi queras qualiter p̃ſcribãtur decime cũ non ↄtinuo dentur· et ſeruitutes p̃ſcribi nõ p̃nt cum nõ ↄtinuo poſſideantur ut· ff· de ſerui· ſen· lʒ pceptio decimaꝝ non ſit ↄtinua tñ ius pcipiẽdi ẽ ↄtinuũ · vel aliter lʒ pceptio non ſit ↄtinua tñ cauſa pcipiendi ſcʒ pceptũ dñi q̃ ppetuũ et ↄtinuũ eſt ppetua ẽ ⁊ naturalis· et h̃ ſufficit ad p̃ſcripcõnẽ· q̃ cauſa ſit ppetua et naturalis ut· ff· de ſeruũ· ur· p̃· foramen· ibi enim dr̃ ſi cauſam habet a celo ↄtinuum dr̃·

F Acultates· ſic ↄſtrue· facultates ecc̃ie q̃ ab aliquib⁊ ep̃is poſſidentur ſuppleipſi ep̃i· iure ſibi vendicent id ẽ defendat· qd̃ id eſt quia tricẽnalis lex ↄcluſit· i· acq̃ſiuit illas poſſeſſiones eis· vel pone caſum qd̃ ille ep̃s q̃ p̃ſcripſerat res alterius cecidit a poſſeſſione illaꝝ rerũ· tunc enim licite poteſt eas vẽdicare a poſſeſſore ut· xvi· q· iij· §· poteſt· in fi.

diocefi ad diocefim tranſeũtes decimas ſuoꝝ p̃dioꝝ q̃ intra terminos nr̃e prochie ↄtinẽtur nobis auferre p̃nt· quantũ enim ad ius pcipiendarũ decimaꝝ attinet idem eſt poſſeſſorem de dioceſi ad dioceſim tranſire qd̃ eſt poſſeſſionem de dioceſano ad dioceſanũ transferre·

Q II

A D hec decimacõnes iſte et ſi iure vobis debẽtur ut aſſeritis· tñ tricennalis obiectõ vobis ſilentium imponit· Omnis eñ poſſeſſio tricennaria preſcripcõe tollitur· vel quadragenaria ſicut poſſeſſiones religioſaruʒ domorum· vel cẽtenaria· ſicut p̃dia ſancte rõne ecc̃ie

Unde gelaſius papa ait

Que· xxx· annis ab ep̃is poſſidentur iure ab eis vendicantur·

F Acultas ecc̃ie necnon et dioceſes q̃ ab aliquib⁹ poſſidẽtur ep̃is iure ſibi vendicent qd̃ tricennalis lex ↄcluſit· q̃ et filioꝝ nr̃oꝝ p̃ncipũ ita emanauit auctoritas ut vltra· xxx· ãnos nulli liceat p eo appellare· qd̃ legũ tps excludit· At illi ecõtra cui⁹ auctoritate nobis ſilẽtiũ iponitis· eiuſdẽ auctoritate vr̃a ora claudimus· Ait enim ideʒ gelaſius· nl̃la p̃ſcripcõne ſtatũ prochiarũ ⁊c̃· Si ergo tempalis obiectõ dioceſim ſemel ↄſtitutã diuellẽ non p̃t· patet q̃ nec vobis p̃ſcribitur ut ſtatũ parrochie nr̃e mutãtes decimacões nobis quondã legitĩe aſſignatas vindicabili vobis uſurpacõe vẽdicetis· Quõ autẽ diſtinguẽde ſunt hee auctoritates in cã monachoꝝ iueniẽtur·

Nunc autẽ q̃ritur de iure funerãdi· que haꝝ ecc̃iarũ habeat ius tumulandi iſtos· ſicut ieronimus ſcribit· ↄiugati in vno ſepulcro videntur eſſe ponendi· Ait enim· In ſepulcro parẽtum filij ſunt collocãdi·

E Bron dicitur eſſe ciuitas triũ viroꝝ· q̃ ĩ ea ſepulti ſunt tres p̃iarche in ſpelũca duplici cũ tribus uxoribus ſuis· hoc eſt abrahã ⁊ ſara iſaac et rebecca· iacob et lya· preter ipm adã et euã vxorem ſuã· thobias dicit ad filiũ ſuũ· cum accepit deus animã meã corpus meuʒ ſepelies· et honorẽ hẽbis matri tue omnib⁹ diebus vite tue et cũ ipa ↄpleuerit tps ſuũ ſepelies eam iuxta me in vno ſepulcro· Itẽ· Vos ↄiũxit vnũ coniugiũ cõiũgat vnũ ſepulcrũ q̃ vna caro ſunt· et quos deus ↄiũxit hõ nõ ſepet· Itẽ aug· De eodem·

U Naq̃q; mulier ſequatur viruʒ ſuũ ſiue in vita ſiue in morte·

Itẽ greg· De eodeʒ·

S Oror bti bñdicti ſepulta ẽ in ſepulcro qd̃ ipe ſibi pparauerat · ut quoꝝ mens vna fuit ſp in dño· eorũ q̃ʒ cõpa ſepultura nõ ſepaẽt· Itẽ ioſeph moriens in egipto rogauit frẽs ſuos ut tpe viſitacõis ſue oſſa ſua ſecũ deferrẽt ⁊ in ſepulcro patrũ ſuoꝝ ea collarẽt· Itẽ dẽm eſt pphe q̃ ↄtra pceptũ dñi phibit⁹ ↄmedit ĩ bethel· nõ inferetur cadauer tuũ ĩ ſepulcro p̃tm tuoꝝ· Iteʒ de nonnullis legit̃ in libro regũ· obijt et appoſit⁹

b Triginta· cũ ecc̃ia p̃ſcribit cõt̃ p̃uatũ· ſed ſi ecc̃ie preſcribit contra ecc̃iam et p̃uatus ↄtra ecc̃ia requiruntur· xl· an· ut· ·xvi· q· iij· §· poteſt· ij· in fi.

e Appellare· id eſt interpellare·

f Nulla· ĩ· xvi· q ·iij· lʒ in regulis·

g vindicabili· id eſt iniuſta· io·

h Nũc· h̃ explicatur alẽ articul⁹ p̃me qõnis· ſ· vbi iſti ſunt ſepeliẽdi· d̃ hac materia varia loquũtur iura ·h· dixit q̃ quilibʒ poteſt ſepeliri ĩ ſua ecc̃ia vbi audiuit diuinum officium· ut extra de ſepulturis· ĩ nr̃a· niſi in trib⁊ caſibus ſi velit trãſire ad ep̃alem ecc̃iam ut ĩ· e· vbicũq̃· vel ſi elegit ſepulturã ĩ loco magis religioſo· ut extra de ſepulturis· fraternitatẽ vel ſi velit ſepeliri ĩ ſepulcris parẽtũ ſuorũ ut· ĩ· e· placuit· ego credo q̃ libere p̃t quis eligẽ ſepulturã vbicũq̃ʒ voluẽit ut ex̃ ·e· t· cũ ſit liberũ· dũ tñ legitimam portioneʒ relinq̃t p̃ori ecc̃ie· ut ex̃· ·e· ti· nos iſtituta· etiam apud locuʒ minus religioſuʒ ut extra· e· ĩ nr̃a · et om̃ia contraria intelligas qñ eſt illectus· vel qñ ex ↄtẽptu vel temeritate deſerit ſuaʒ ecc̃iam· vel qñ legitimã porcõnẽ non vult relinquẽ ecc̃ie p̃ori· parentes tñ non p̃nt filijs ĩ· annos diſcrecõnis eligẽ ſepulturam niſi hoc habeat ↄſuetudo ut extra de ſepul· de vxore et extra· e· ti· in noſtra· in fi· ſi quis autẽ in caſu nõ ↄceſſo receperit corpus alienuʒ et ſepultũ reddẽ cogetur cũ omib⁊ que occaſione ipius receperat· ut extra ·e· fraternitatẽ in fi· et· c· i· et· ij· ⁊· c· cũ ſit liberũ·

E Bron· duplici· quia duo receptacula habuit in vno recipiebantur maſculi in alio femine·

k Preter· hec dictio preter ponitur incluſiue ſic ·xxv· q· iij· porro· ·ff· de pig· acti· l· i· in fi· ⁊us h̃ interp̃tatẽ iero· auctoritatẽ dñi q̃ in euãgelio intelligatẽ· ⁊ ẽ· ſi· xxviij· q· i· ptolata·

l Quis ↄtraxit· largi·

U Naqueq̃ʒ· ſequatur· nũquid g̃ tenetur ſequi virũ vaganteʒ· vidẽ q̃ non· ut· xxxiij· q· ij· ſi quis· ſic nec libertus tenetur ſequi patronum vagantẽ· ut· ff· de opis lib· q̃ niſi· ar· ff· de pcur̃· ſed et hec· §· non ſolũ· ff· de ãnuis· l· meuia· §· i· ſed ↄtra· quia etiam tenetur ſeq̃ leproſuʒ ut ex̃ de cõ· lepro· c· ij· et· iij· credo q̃ ſi ſciret eũ eſſe hiſtrioneʒ tenetur eũ ſequi alias non· h· tñ dicit q̃ ſp debet ipm ſequi· et dicit q̃ illud capitulũ· ſi quis eſt abrogatũ· ſilr̃ dicit q̃ debet ipm ſequi etiam ſi mittatur in carcerem· vel ſi cogatur ire in exercitũ· ſed eadẽ rõne debet ipſuʒ ſequi quãdo dñs petit a viro qui ẽ ſeruus ut ſeruiat ſibi· lex tñ dicit q̃

poſtq̄ liberta nupta ſit volūtate patroni q̄dammodo non debet ſeruire patrono ſuo ꝓpter ſuſpicōnem·ſed p̄rone ſue p̄t honeſte ſeruire·ut·ff· de opis lib·ſicut· ↄ̄ſilium·ut extra·e·ti·de vxore·Querit·h·poſ‑ne q̄ mulier plures viros habuit quē illoꝝ

a ¶ In morte·hoc eſt debeat ſequi in ſepultura ſibi eligē da·ſm io·non eſt queſtio q͛ p̄t eligere ſepulturam vbi voluerit·h·dic̄ q̄ tenetur vltimū ſeq̄ ſic̄ vltia eccīa ſuccedit clē ico·xviij·q·i·c·i·ſicut vltimū virū ſequitur in domicilio et honore·ut·ff·de munici·filij·§·i·

S Ordr·viſita cōnis·id eſt cū deus eos viſitaret ⁊ educēt eos de terra egipti id ē de egiptiaca ſeruitute et h̄ petijt q͛ ignominioſum erat tūc q̄ aliq̄s non ſepeliretur in ſepulcro patrū ſuoꝝ ut ſtatim ſequitur·vel quia i ſpū videat q̄ dominus reſurgē debēt ibi ⁊ p̄uidēāt multos reſurrecturos ibi cum illo et ip̄e forte erat vnus ex illis·

e ¶ Prophete ab eo ſcʒ·hāc hiſtoriam habes·i·q·i·ſi quis inquit·

b ¶ In nouo teſtamento·id eſt t̄pe noui teſtamenti·non fuit iſte philippus ap̄lus ſed vnus de ſeptē diaconib·

e ¶ Coōtra r̄nſio defenſoꝝ·

f ¶ Arbee·id eſt ebron·

g ¶ De cethura q̄ etiā agar d͛·

h ¶ Rachel·vxor iacob·

i ¶ Arbitū ſic ext̄ de of·del·d causis

V Ltima·ultima volūtas defuncti ꝓ lege ſuāda ē·ut in aut·de nup·§·diſponat·et ſi quis eaʒ nō ſeruat h̄ ipſuʒ q̄ ei eſt relictū ei auffertur ut·xi·q·i·ſilueſter·et h̄ intelligas cū voluntas ſit rōnabilis·nā ſi moriēs vult exheredare filium ſine cauſa hec volūtas nō eſt ſeruāda·ut·j·e·ſi quis·ſimiliter ſi quis p̄cipiat corpus ſuū iactari in mari ut·ff·de cond·inſti·quidam ſed ip̄e moriens bn̄ p̄t mutare volūtatē ſuam nam ambulatoria eſt voluntas defuncti·ut·ff·de adimē·le·l·ij·ſed pone q̄d quis iurauit q̄ nō veniret ↄ̄tra voluntatē ſuā·nūquid p̄t venire cō

eſt ad p̄res ſuos·hoc eſt in ſepulcro patrū ſuoꝝ·Item in nouo teſtamto btūs philippus legitur edificaſſe ſibi ſepulcrum in quo ipſe et filij eius quieuerūt·Item btūs ſeuerus rauēnatū arep̄us tumulū fieri iuſſit i quo ſe ⁊ vxorē ⁊ filiā collocauit·¶ Hijs om̄ibus exēplis colligit͛ q̄ in ſepulcris parentū corp̄a filioꝝ collocanda ſunt·q͛ ergo parētes iſtoꝝ ap̄d p̄ores ecc̄ias ſepulti ſunt·et hij ap̄d eaſdeʒ debēt tumulari·¶ Econtra adam ut aſſeritis in ciuitate arbee tumulatus eſt·ſʒ nūq̄d omnes filij eius ſepulti ſunt ibi·tāta multitudo hūani gn̄is tam breui tumulo non tam facile poſſʒ includi·Itē abrahaʒ ibi ſepultus eſt·ſʒ nūquid iſmahel ⁊ madai et alij quos de cethura genuit ibi ſepulti ſunt·Itē iſaac ibi ſepult9 eſt·ſʒ nūquid eſau cū eo tumulatus eſt·Itē iacob ibi collocatus eſt·ſed nūquid aliquis filiorum eius preter ioſeph ibi ſepultus ē·Rachel quoq̄ nō i ebrō ſʒ iuxta bethleē tumulata legitur·Exēplo igitur iſtoꝝ liquet·q̄ liberū eſt filijs ſepeliri in ſepulcris patrū ſuoꝝ·et liberuʒ eſt eis alibi ꝓ locoꝝ et t̄pm oportunitate corpori ſuo hoſpiciuʒ inuenire·non ergo hoc exemplo iſti coguntur ſepeliri in ſepulcris patrū ſuoꝝ·Item q̄ legib9 diffinita ſunt mutari nō licet·q̄ aūt legib9 exp̄ſſa nō ſunt ārbitriū ſequūtur hūane volūtatis·At legib9 diffinitū eſt quib9 decime ſint p̄ſoluende et dāde·et ideo danti mutare non licet ubi aūt quiſq̄ tumulandus ſit legibus exp̄ſſum non eſt·et ideo in volūtate tumulandi ↄ̄ſiſtit·¶ Vnde btūs greḡ·ait

vltia volūtas defuncti ſuari debet

V Ltima volūtas defuncti modis om̄ib9 ſuari dʒ·¶ Nō de libero et nō de ſuo itelligēdū ē·ſuus eīn teſtamēti paginā ↄ̄dē nō p̄t·¶ Vn̄ gelaſius pap̄ ſcribit honorio ep̄o·

Seru9 teſtam̄tū facē non p̄t

I Llud etiā ſinceritatē tuā volumus non latere·ad nos fuiſſe perlatum·q̄ ampliatus conductor quem non ſolum ſeruū ↄ̄ſtat eſſe eccleſie ſʒ ita racōnib9 eius a multis tēporib9 implicatū·ut etiam ſi eſſet ingenu9 donec racōcinia cūcta deduceret modis om̄ibus obnoxius h̄retur·auſu temerario molitus fuerit paginam ↄ̄dere teſtamenti·cuius om̄e peculiū ecc̄iaſtico iuri legibus nō dubitetur obſtrictū q̄ ꝓpter hijs p̄ſūpcōnibus vice nr̄a tua fraternitas ↄ̄tradicat·nec fieri p̄ſus aliqua ſubrepcōne ꝑmittat·ac ſi eidem quicq̄ hūanitus forte ↄ̄tigerit·q͛ grandeuus eſſe cōmemoratur·mox eius ſine dilacōne ſb̄am p̄cipiat hūanitas tua·filijs eius dūtaxat quibus p̄rimoniū ꝓbat͛ eſſe ↄ̄miſſum·ſub fideli ↄ̄ſcripcōne cōtradi·donec vniuerſis t̄pib9 quibus hoc p̄rimoniuʒ gubernaſſe ↄ̄gnoſcit͛ ꝑtes dominicas reddere cogatur indemnes·¶ Quia ergo ſm greḡ· ultima voluntas defuncti ↄ̄ſuanda eſt·ꝓ iſtoꝝ voluntate corp̄a eoruʒ ſunt tumulanda·nō ꝑ arbitrio vr̄e diſpoſicōnis·¶ Vnde in triburienſi cōcilio legit͛·

Vbicūq̄ quis decias p̄ſoluerit ibi ſepulturā eligere dʒ

V Bicunq̄ t̄pm vel locoꝝ facultas tulerit apud maiorē ecc̄iam vbi ſedes ē ep̄i ſepulture celebrentur·ſi aūt ꝓpter tēpis vel loci aſperitateʒ h̄ difficile fuerit viſuʒ·apud ecc̄iam q̄ religioſoꝝ canonicorum vel mōchorū ſeu ſcimonialiū religioſa congregatio ↄ̄muniter degerit ſepeliatur·ſi autē et hoc ineptū viſuʒ fuerit·vbi quis decimas p̄ſoluebat viuus·ibi ſepeliatur et mortuus·¶ Quia ergo decimas nobis p̄ſoluebat viuus·et apud nos ſepeliendus eſt mortuus·Itē ſi quis de ꝓuicia ad ꝓuiciā trāſierit et ibi domiciliū ſibi collocaēt·liber fcūs a dicōe p̄oris iudicis iuris dictōni illius iudicis ſubicētur in cuius ꝓuincia ſedē ſibi eligeret·Quia ergo iſti a vr̄a ↄ̄poceſi in nr̄am tranſierūt·liberi a vr̄a ditione noſtro iuri

tra videtur q̄ non·q͛ h̄ iuramentū non v̄git in interitū ſalutis eterne·ergo eſt ſeruandū ut extra de iureiur·Si vero·ſed cōtra·nemo ſibi p̄t idicē legem ut non liceat ſibi recedere a p̄ori volūtate·ut·ff·d͛l·iij ſi q̄ſ in prin·et libertatem ſup̄mi iudicij nemo p̄t ↄ̄ſtrīgē ut·ff·ꝓ ſocio cum duobus·§·papinianus·in fi·ar·ↄ̄tra extra de iuriur·cū ↄ̄tingat·io·h̄ plene notaui in q̄oni bus·b·

I Lud·ↄ̄ducto i p̄p̄e d͛ ſeru9 ↄ̄ducto·nā nec ſeruus aliq̄d alij debet nec aliquid ei debetur ſed potius ꝑ talia v̄ba reſpicitur factum q̄ ius ut·ff·de peculio·nec ſeruus

m ¶ Obſtrictuʒ·nec intellige obſtrictuʒ id eſt obligatū q͛ cū peculiū q̄ ſeruus habʒ ſit dn̄i·domino nō p̄t res ſuas obligaē ut·ff·d reg·iur·neq̄·

n ¶ Contradi·nō tāquā heredibus q͛ ſeruus non p̄t hr̄e heredē ut·C·ↄ̄uia·de ſucceſ·ſeruus ſed ↄ̄ſuetudo eſt plurimoruʒ locorum q̄ filijs relinq̄tur peculium q̄d p̄r habuit·

V Bicūq̄·ſed nōne quilibʒ ſepeliēdus eſt vbi p̄cipit ſacra ecc̄iaſtica·ut·j·c·ꝓx·⁊ extra·e·ti·in nr̄a ad quid g͛ eſſent diuiſa cimiteria·ut·s·e·c·i·Ren·verum eſt ſed iſtud capitulūʒ inſtruit q̄ ſi quis vult eligere aliaʒ q̄ hūc ſeruabit ordinem in eligendo·potius eīn eligit ep̄alem ecc̄iam q̄ alterā·ſi tn̄ alio mō eligit ſtādū ē volūtati ſue dū tam̄ habeat iuſtā cauſam eligendi·ep̄o aūt non p̄ſtigitur talis doctrina·nā p̄t eligē ſepulturā in minori ecc̄ia ut·xij·q·ij·bone ⁊ intelligo q̄ ſꝑ ex temeritate vel cōtēptu·vel exillectōne mutatur ſepultura niſi appareat certa cā mutationis·vel niſi ſeruet hūc ordinē qui h̄ ſtatuit͛ eligendo ſepulturā·

p ¶ Quia ergo·liber factus·h̄ verū ē qn̄ plene ſe tranſtulit ut·xxi·q·ij·ſi quis iam tranſlatus·ſecus ſi tranſfert ſe ad ſcd̄m locū non tn̄ animo derelinquendi p̄muʒ locum tūc eīn retinet primum locum et ſcd̄m ut·ff·ad municip·ſi quis inſtructus ſit·et q̄ h̄ d͛ intellige q̄ q̄s p̄t ſe

tranſferre de vno foro ad aliud reintegra· nam ſi quis in vno loco ē cõuentus licet tranſeat ad aliud forū tñ in priori foro reſpondebit· ut· ff· de iur· o· iud· l· pe· Itē et hoc ſcias q̄ ſola habitatio non facit aliquem eſſe de iuriſdictione alicuius niſi per decem annos ibi ſteterit· ut· C· de incolis· l· ij· niſi q° ad hoc q̄ ibi reſpõdebit· ut· ff· de iud· heres·

Placuit temeritate· iſtud vbū ſoluit cõtraria· nam alias pt ſibi quis eligē ſepulturaꝫ ut extra· e· c· i· et· c· cū ſit liberū· et· c· i nr̄a

b ¶ Niſi infirmitatis· hō eſt cõtra· h· qui dicit q̄ in tribus caſibꝰ pt mutari ſepultura ut dixi in ſūma· hō bꝫ locū diſtinctio decre· ex· e· ti· d hijs

c ¶ Sed aliud· ḡ· hō ponit duas ſolucõnes·

d ¶ Vel ut· ſecūda ſolutio·

e ¶ Sed non videtur· nūc obijcit ſolutioni ſue·

f ¶ Medietatem quoqꝫ terciā ſcd̄m cõſuetudines diūſas ut extra· e· ti· certificari·

Si quis iraſcitur· hodie enim nō pt q̄s exheredare filiuꝫ ſuū niſi habeat iuſtaꝫ cauſam exheredacõnis et illa debet ſcribi in teſtamēto ut· C· de inoff· teſta· aut· ſꝫ hodie· tñ ex iracundia pt quis oīa ſua dare ecc̄ie dū tñ relinquat legitimā filijs ut· xvij· q· iiij· ſunt qui opes· Itē ſi quis relinquit bona ſua eccleſie ꝓpter defectū filioꝝ· honeſtū ē q̄ ecc̄ia ei reſtituat bona ſi cepit habere filios· ut· xvij· q· iiij· c· ul·

h ¶ Appeto· ſic· xij· q· ij· nō enim·

i ¶ Prohibetur· falſū dicit· q2 etiā totū dare pt ecc̄ie ut· xix· q· iij· placuit dum tamen legitimā relinquat filijs ut· C· de inof· teſta· aut· nō nouiſſima·

Qui oblacõnes· non intelligas de oblacõnibus voluntarijs ſed de illis q̄ relicta ſunt eccleſijs· qui enim debitas oblacões tenet vel p̄micias vel decimas excõmūicatur ut· xxxij· di· p̄ter hec· et· xvi· q· i· ſtatuimus

l ¶ Negant· eccleſijs· ſi autē cõfitentur q̄ debeāt· ſed excepcõnē aliq̄ ꝓponunt quare dare non debeant audiendi ſunt ut· ff· de leg· i· ſi tom9

ſubicitur· nēm eſt ergo ius funerandi eos· ¶ Sꝫ obicit illud melchiadis p̄pe· Nō licet ꝓpria temeritata ſepulturam parentum relinquere

Placuit ꝑ oīa magno cõcilio ut nullus ꝓprij arbitrij temeritate aliā ecc̄iam niſi cui vſus ātiquorū parētū canõica inſtõe ſubiacē ꝓhibetur ſepulture cauſa adire ꝓcuret· niſi infirmitatis cauſa p̄peditus in aliā fuerit regionem quolibet negocio ꝓgreſſus· Ad hō ſi quis p̄lat9 cõtra hoc agere ſatagerit· ecc̄iaſtico vinculo ſe ſubdi cognoſcat· ¶ Sꝫ aliud eſt ex temeritatis ſupbia vſum antiquoꝝ parētū nō ſeq̄· atqꝫ aliud rõnabili occaſione nouaꝫ ſibi ſepulturā eligē· cõtra melchiadis p̄pe auctoritatē nittit· qui ſupbia vel odio ductus ſiue varijs pſuaſionibus aut varijs munuſculis illectus ſepulturā ſuorū parentum ſequi cõtēnit· ſcd̄m gregoriū autēꝫ liberā habeat voluntatem q̄ certe rõnis cā nouū ſuo corpori q̄rit hoſpiciū· Vel ut quidam diſtinguūt libera ē vltima volūtas cuiuſqꝫ· nō in ſepultura ſibi eligēda· ſꝫ in teſtamēto cõficiēdo vñ et teſtamētū appellat̄ q2 eo q̄ſqꝫ libere teſtat̄ q̄d poſt ſuū deceſſum d̄ ꝓprijs reb9 fieri velit· ſꝫ nō vid̄r libera teſtatoris volūtas· cū ſc̄m aug̃· ꝓ numero filioruꝫ debeat fieri teſtamentaria diſtributio facultatū· veluti ſi quis hꝫ vnum filiū· xp̄m putet alterū· ſi vero duos xp̄m faciet terciū· et ſic ꝑ ordinē· et ſc̄m leoneꝫ quiſqꝫ medietatē eoꝝ q̄ xp̄o teſtat̄ ecc̄ie iubetur relinquere apud quā fidei ſacra ſuſcepit· Sed illud aug̃· non ē iubētis ſꝫ dehortātis· ne quis iratus filiū ſuū exhēdaret· atqꝫ totū xp̄o derelinqueret· ¶ Ait enī in ſermone ſcd̄o de vita clericoꝝ·

Pro numero filioꝝ ps hereditatis

Si quis iraſcitur deo offerat· filio ſuo et moriēs exheredat eū· ſi viuēt nõne eū placaremus· non ne ei filiū recõciliare debēmus· quō ergo cum filio ſuo volo ut habeat pacē cuius appeto hereditatē· ſꝫ plane ſic faciat q̄d ſepe hortatus ſum· q̄ vnum filiū habet putet xp̄m alterū· ſi duos habet putet xp̄m tercium· decē habet vndecimū xp̄m faciat et ſuſcipio· ¶ Hac nimirum auctoritate menſura teſtatori p̄figit̄· nō quā cogat̄ exſoluē ſꝫ quā ꝓhibet̄ trāſcēdē· ¶ Oblacões ergo defunctoꝝ qui reddē noluerit excõicetur· ¶ Vnde in carth· cõci· iij·

Excõicēt̄ q̄ oblacões fideliū d̄fūctoꝝ ecc̄is negāt

Qui oblacões defunctoꝝ aut negāt ecc̄is ā difficulter reddunt tā q̄ egentiuꝫ necatores excõicentur· ¶ Itē ex cõci· vaſēſi Vt infideles eiciātur ab ecc̄ijs qui oblacões retinēt defūctoꝝ

Qui oblacões defunctoꝝ retinēt· ⁊ ecc̄is tradere demorantur· ut infideles ab eccleſia ſunt abiciēdi· q2 vſqꝫ ad exinanitionē fidei ꝑuenire certū eſt hanc pietatis diuine exacerbacõem· q2 et fideles de corpe recedentes votorum plenitudine· et paupes cõſolatu alimonie ⁊ nec̄ria ſuſtētacõne fraudāt̄ Hij ergo tales quaſi egentium necatores nec credētes iudiciū dei habendi ſunt· Vnde et quidā p̄rm hoc ſcriptis ſuis inſeruit cõgruente ſentētia q̄ ait· Amico quippiā rape furtū eſt ecc̄iam vero fraudare ſacrilegiū eſt· ¶ Itē ex cõci· agathēſi· Qui oblata ecc̄ijs ā teſtō relicta retinē p̄ſumpſerit excõicentur·

Clerici vel ſeculares qui oblacões parētū aut donatas ā teſtamēto relictas retinere p̄ſtiterint· ā id q̄d ipſi donauerint ecc̄ie vel monaſterijs credide rint auferēdū· ſicut ſcā ſinodus conſtituit velut necators paupū quouſqꝫ reddant ab ecc̄is excludātur· Si quis aūt clericus furtū ecc̄ie fecerit ꝑegrina ei cõmunio tribuat̄· ¶ Itēꝫ queritur an ꝓ ſepultura mortuoruꝫ aliq̄d ſit exigendum· ¶ De hijs ita ſcribit ḡḡ· in regiſtro ianuario ep̄o ſardinee·

Pro ſepultura nichil muneris eſt exigendum·

· § qui cõfitetur extra de off· dele· ex p̃te·

m ¶ Egentium· ut· lxxxvi· di· paſce· et· xvi· q· i· decime·

Qui oblacões· vnde et quidam ſcꝫ iero· ut· xij· q· ij· gloria ep̄i·

o ¶ Sacrilegium· alibi d̄r talis homicida· ut· xij· q· ij· qui abſtulerit·

Clerici vel ſeculares· id ē laici·

q ¶ Excludantur ar· q̄ ſacrilegi nō ſunt ip̄o iure excõmūicati·

r ¶ Peregrina id eſt morabitur inter laicos vel peregrinos· id ē cū recedet vel pegrinatur de hoc mundo·

s ¶ Itē queritur hic ponit incidentem q̄onem an ſepultura poſſit vēdi· h· ponit quatuor ſignificationes huius nominis ſepultura· quando qꝫ dicitur ſepultura locus vbi quis ſepelitur· talis locus licite vendit̄ ſi nō eſt ſacer vel religioſus id eſt qui nō ſit in cimiterio aliquo· quia licite venditur ad eccleſiā in eo edificādam vel ad cimiterium amplificandum· ut· xij· q· ij· aurum· ſcd̄o modo dicitur ſepulcrū ipa ſepultura iam facta· et hec vendi non poteſt ſp̄aliter ſi locus eſt ſacer· tercio modo d̄r ius inferendi in ſepulcrū· nec ꝓ hō āq̄d recipi pt· quarto modo d̄r ipe ac9 vel officiū ſepeliendi et illud non pnt vendē clerici qui ex officio ſuo ad hoc tenentur ut· j· e· precipiendū· et· i· q· i· dictū et extra de ſimonia· nō ſatis·

Queſta· ſeor· ſeor fuit pater efron et ab eo nominati ſunt deſcendentes ab eo ꝓpter famā ipius

n ¶ Renuit primo· et inde omendatur in hoc capitulo· poſtea tamē victus p̄cibꝰ ſumpſit· cccc· ſiclos argenti· et inde vituparur in ſequenti capitulo·

Poſtq̄ cogente· per preces populi· et licet contractus factus ad clamorem populi teneat non tñ electio ut extra d̄ elc̄· cõſus· ⁊· ibi· miramur· in p̄n·

v ¶ Pro o· o eſt vltima lr̄a ebreoꝝ et a p̄ma· o deſignat cõſumacõnem

et pfectõnem· a inicíam ⁊ pfectõnem ⁊ ipi ponunt vau· ꝑ o· et videtur hic iero· velle ꝙ ephron peccauit· ſed nunquid abraham peccauit qui coegit ipſum vendere locũ talem maxime quia locus ille iam deputatus erat ſepulture· erãt eñi ibi ſepulti adam et eua· dicit tñ· p· manducator· ꝙ neu ẽ peccauit· ſed quare ẽ reprehenditur hã a iero· rñdeo· nõ ꝑpter ſuuz factuz ſed ꝑpter futuroſ volens oſtendere ꝙ illi peccarẽt q̃ tali modo venderent·

¶ Efron· id eſt pfectus· efran id eſt impfectus· Johannes·

In eccíaſtico id ẽ in eccía ſtẽ ⁊ ille liber eſt ſalomonis et incipit vanitas· ⁊c· eſt alter qui dicitur eccleſiaſticus qui incipit omnis ſapiẽtia a dño· et ille liber ẽ iħu filij ſirach·

¶ Si terrã· ſacrã vel religioſam et dico ꝙ terra ſit ſacra vel religioſa auctoritate pontificis non ex eo ꝙ mortuus infertur ad locum ut extra de relig· do· ad hẽ· ſʒ ſm leges ſecus ẽ· nã ſi trãſfertur corpus ad aliũ locuz deſinit locus eſſe religioſus· vel etiã ſi capiatur ab hoſtibꝫ ut· ff· de religioſiſ cũ i diuerſis· et· l· cũ loca· ⁊ nota ꝙ quicquid ẽ ſacrũ eſt religioſũ· ſed nõ ↄuertitur· vbi eñi mortuus infertur locus fit religioſus ſed non ſacer ut· ff· de re· diuiſi· intm̃· ſ· ſacre Jtẽ dr locus religioſus vbi corpꝰ eo ꝓpoſito ponitur ut ibi ꝑpetuo remaneat· alias remaneret ꝓpha nꝰ ut· ff· de relig· ſi quis eo animo· ⁊ ſmoueri pt qñ cũqꝫ placuerit ut ·C· e· ti· ſi necduz et licet partes hominis in diuerſis ſepulcris ſepelientur nõ ideo omnia loca fiunt religioſa· ſʒ tm̃ ubi caput eſt ſepultũ· ut· ff· ·e· cũ in diuerſis· Item nec totus locus deputatus ſepulture fit religioſus· ſed quatenus corpus eſt humatũ· ut· ff· e·

Queſta eſt nobis nereida feia clariſſima ꝙ ab ea ſolidos pro filie ſue ſepultura fraternitas veſtra velit exigẽ· hẽ aũt viciũ ⁊ nos poſtꝙ̃ deo auctore ad ẽpatus honorem acceſſimus de eccía noſtra omĩno vetuimus et ꝑ prauã denuo ↄſuetudinez nequaꝙ̃ vſurpari permiſimus· memores ꝙ dũ abraham a filijs efron hoc ẽ a filijs ſeor ſepulturã ꝑcio ad humandum corpus ↄiugis poſtularet· ꝑciũ accipe renuit· ne comoduz de cadauere videtur cõſecutus· Si ergo tante cõſideracõis paganus vir fuit· quãtomagis nos qui ſacerdotes dicimur hoc facẽ non debemus vñ hoc auaricie vicium ne in alienis denuo tẽptari ꝑſumatur ammoneo· ſed ſi qñ aliquez in eccía vr̃a ſepeliri ↄceditis· ſiquidez parẽtes ipſius ꝓximi vel heredes ꝓ luminaribus ſpõte quid offerre voluerint· accipere ñ vetamus· Peti vero aut aliquid exigi omĩno ꝓhibemus· ne quod valde irreligioſum ẽ aut venalis qđ abſit dicatur eccía· aut vos de hũanis videamini mortibꝰ gratulari· ſi ex eorũ cadaueribus ſtudeatis querere quolibet mõ ↄpendiũ· ¶ Jtez ieronimꝰ ſup geneſim· Etiã coacti preciũ de ſepultura non debemus accipere·

Poſtꝙ̃ ꝑcio victus eſt ephron vt ſepulcrũ vendẽt et accipet argentũ· licʒ cogẽte abrahã vau litera q̃ apud illos ꝑ o legitur ablata de eius noĩe eſt· et ꝓ ephron appellatus eſt ephran· ſignificãte ſcriptura nõ eũ fuiſſe ↄſummate pfecteqꝫ virtutis qui potuit vendere memoriam mortuoꝝ· Sciant igitur qui ſepulcra vendũt voluntarie nec coguntur vt accipiãt ꝑciũ· ſʒ a nolentibꝰ quicꝙ̃ extorquẽt mutari nomẽ ſuũ et perire quiddã de merito eoꝝ cũ etiam ille reprehendatur occulte qui inuitus accepit· ¶ Jtẽ ex ↄcillo triburienſi·

In eccíaſtico nãqꝫ· ¶ De eodẽ libro ſcriptũ eſt mortuo non ꝓhibeas grãm· ſciẽs qm̃ omnes moriemur· Et itẽ· omĩa que de terra orta ſunt i terrã ↄuertẽtur· q̃d terra terram vendis· memẽto ꝙ terra es ⁊ in terrã reũteris· Et alibi de hoĩe dem̃ eſt· terram teris terram geris et in terrã reũteris qui de terra ſumeris· ⁊ qm̃ mors tibi ſutã ẽ ⁊ appropiat

·l· iꝫ· ſ· ſepulcrum· in exedris· exedre dñr quedã volte que exterius adherent parietibꝫ eccíe que fiũt extra·

Recipiendũ· ¶ Sepelientur· ſi ſint modice pſone· ut· ꝫ· e· nullus· et ideo prohibetur fieri ſepultura in eccía· quia locus ille ſpẽalit̃ deo dedicatus eſt·

etiaʒ ſi tardet recordare qꝛ nõ hoĩs eſt terra· ſʒ ut pſalmiſta cõmemorat dñi eſt terra et plenitudo eius· Si terram vendis inuaſione rei dominice reus teneberis· Gratis accepiſtis a deo· gratis date ꝓ eo· Quare interdictum ſit omnibus omĩno xp̃ianis· terram mortuis vẽdere· et debitã ſepulturam denegare· niſi forte ꝓximi et amici defuncti ꝓpter nomẽ ⁊ redẽptionẽ anime viri defuncti gratis aliquid dare velint· ¶ Jtẽ ex cõcilio

Ꝑvarẽſi· ¶ De eodem·

Precipienduz eſt ſm canonum auctoritatẽ ut de ſepulcris ⁊ hoĩbꝰ ſepeliendis eccíe nichil muneris exigãt· niſi forte q̃ ſepelitur viuens iuſſerit eccíe in cuius atrio ſepelitur aliquid de ſuis rebus tribui· aut etiaʒ pꝰ mortẽ ipſius ill̃ quibus cõmiſſuʒ eſt eius elimoſinaz facẽ de rebꝰ illiuſ aliquid ſpõte daẽ voluerit· et tñ nullatenus a pr̃bris eccíe illius aliquid exigatur· ſiue ab illis qui locis et villis pſunt· ꝓhibendũ eſt etiã ſm maiorũ inſtituta ut i eccleſia nullatenꝰ ſepeliantur· ſʒ i atrio ã in porticu aut in exedris eccíe· infra eccíam vero ã ꝓpe altare vbi corpus et ſanguis domini ↄficitur nullatenus ſepeliantur ¶ Jtem aug· A locis ſanctis nõ iuuãtur poſt mortem q̃bꝰ pc̃ta dimiſſa non ſunt·

Quibꝰ pc̃ta dimiſſa nõ ſunt a ſacris locis poſt mortẽ adiuuari nõ pñt· qꝛ quos pc̃ta grauiora deprimunt ſi in ſacris locis ſe ſepelire faciunt· reſtat ut de ſua pſũpcõne iudicẽtur· qꝛ eos ſac̃ loca nõ liberãt· ſed culpa temeritatis accuſat· ¶ Jtem gregorius· Quid ꝓſit in eccía ſepeliri·

Cum grauia pc̃ta dimiſſa ſunt et nõ deprimũt tũc ꝓdeſt mortuis ſi in eccía ſepeliantur· qꝛ eoꝝ ꝓxi quotieſ ad eadez ſac̃ loca veniũt ſuorũqꝫ ſepulturã reſpiciũt recordãtur ⁊ ꝓ eiſ dño ꝑces fundũt· Nã quos pc̃ta grauia deprimũt ad maiorẽ cumulũ dãnacõis potius ꝙ̃ ad abſolucõnez eorũ corpa in eccíjs ponũtur· ¶ Jtem ex ↄcil̃· moguũcienſi· Qui ſepeliantur in eccleſia·

Nullus mortuus infra eccías ſepeliat̃ niſi epi ã abbates ã digni pr̃bri vel fideles laici· ¶ Quid vero mortuis ꝓſit iuxta eccíaʒ ſepeliri quid ve ad eos ꝑueiat

cui mors vltra nõ ↄñabitur·

Quibꝫ ſacris id ẽ ab oracõibꝫ q̃ in eis fiunt· vel ad lr̃az intelliges qꝛ locus non ſanctificat hominem ut· xl· di· nõ loca·

Cum grauia ſepeliantur· ecce rõ vna quare homines potiꝰ ſint ſepeliẽdi apꝺ eccleſias ꝙ̃ alibi· Scđa rõ ẽ qꝛ ſpecialiter ↄmendantur pꝛocinijs ſanctoꝝ illoꝝ i quorum honore dedicata ẽ eccía illa ut ·ꝫ· e· nõ eſtimemꝰ· in ſi· Tercia ratio eſt· qꝛ minus ibi vexantur a ſpiritibus immũdis· vñ in cimiterijs dr̃ eſſe requies defunctoꝝ· ut· xiꝫ· q· iꝫ· aurum· lex tñ alia ↄſideracõne ꝑcepit ne corpa in ciuitate ſepelirentur ne ciuitas corrũpet̃ fetore· ut ·C· d̃ religio· mortuoꝝ· ⁊ ẽ hic ar· ꝙ ibi potius ſepeliẽdi ſũt homines ubi eſt maior concurſꝰ ꝑploꝝ ut i cathedralibus eccleſijs ut· ſ· e· vbicũqꝫ·

Nullus· vel fideleſ· hẽ vocãtur laici fideles a fidei v̾tute ita ut faciat miracula· alij intelligũt a fide baptiſmi· ⁊ ſm hẽ capitulũ intelligas· l· C· de ſacroſãct· ec· l· iꝫ· vel dic ꝙ oĩs xp̃ianus pt ſepeliri in eccía ſed nõ gentilis ut· ꝫ· de ↄ· di· ·i· eccíaʒ· iꝫ· ⁊· hẽ intelligas niſi aliq̃s in mortali deceſſerit et impenitens vel niſi eccía interdicta ſit· vel niſi ſint torneamenta rꝫ quibus ꝓpter terrorẽ interdicit̃ eccíaſtica ſepultura· extra de tornementꝭ· c· i· ⁊ extra de raptor· ſup eo·

N On eſtime=mus ſacrificijs · aut ieiunio parentū ut ·ſ·e·c· anime·

b ¶ Quia non decernimus· ar· qꝺ rōne dubitacōnis melius eſt totū ⁊ ſupfluū facere ꝙ nil facē vl' ec ali qꝺ obmittē ſic·lx ij·di·qeſcamꝰ·xx iiij·q·iij·corripiā tur·Itē rōe dubitacōnis fiūt que alias eſſent illicita·ut ex̄ de ſepulturis ſacris extra de uſur·cū in ciuitate·xi·q·iij·noli te·et rōne dubitacōnis poſſuz vendicare icertā ptez ·ff·de rei vendi· q̄ ꝺ tota ⁊ nūmos meos non poſſum vendicare ·ſi ſint mixti alijs ·ff· de ſoluc·ſi alieni·

c ¶ Omnibus ·ſ· ·e· ꝓ obeuntibus contra ſolutio·eccleſia pro omnibus viuis ſiue bonis ſiue malis ꝑt orare gn̄ali ſiue ſpāli orone ꝓ iudeis ⁊ ꝓ paganiſ ut ouertātur qꝛ ꝺ nemine eſt deſperandū dū eſt in vita iſta ut·ſ·de pe· di·vij· nemo· ſed ꝓ paganis vl' iudeis mortuis non eſt orandū nec ꝓ cathecuminis·ſed ꝓ baptizatis omnibus orandū ē generali orone ut h̄ di·xxiij·q·iiij·ſic· ⁊ hoc ſiue ſint dānati ſiue non dū tamen h̄ nō oſtet ſed ſpāli orone nō eſt orandū ꝓ eis mortuis quos cōſtat eſſe dānatos ſic loquitur illud ·c· ꝓ obeūtibꝫ· ſ ꝓ illis qui nō ſūt dānati oracōe ſpeciali et gn̄ali oramꝰ licite niſi ſint valde boni ·ut ·ſ· ·e·tpus

d ¶ Cū ille·ſ·ſpūſ ſanctus·

e ¶ Ut reſurrecturo niſi em̄ qs r̄ ſurrecturos ſperaret ⁊c·eſt ergo h̄ ſignū ꝙ credamꝰ futuram reſurrectionē ut·ſ·e·habet

f ¶ Econtra· contra id ꝙ dixit qꝺ poſſumꝰ orare ꝓ mortuis·Jo·

augustinus in libro de agēda cura pro mortuis oſtendit dicens·

Quare mōtui iuxta eccl'iaz ſepeliant·

N On eſtimemꝰ ad mortuos ꝑ quibꝰ curā gerimus puenire niſi qꝺ ꝑ eis ſiue altāis ſiue orōnum ſiue elimoſinaꝝ ſacrificijs ſolēniter ſupplicamus· Quāuis em̄ non ꝑ quibus fiūt omnibus ꝓſint· ſꝫ hijs tm̄ ꝑ quibꝰ dū viuūt cooperātur ut ꝓſint ſꝫ qꝛ nō diſcernimus qui ſint· opōtꝫ ea ꝑ regnatis om̄ibus facē ut nullꝰ eoꝝ ꝑtermittatur ad quos hec bn̄ficia poſſint et debeāt puenire· melius em̄ ſuperunt iſta hijs quibus nec obſunt nec ꝓſunt ꝙ eis deerūt quibꝰ ꝓſunt·diligētius tamē facit quiſqꝫ ꝑ neceſſarijs ſuis·quo ꝑ illo fiat ſi'r a ſuis corpori autem hūano quicquid impenditur nō eſt ꝑſidiū ſalutis ſed humanitatis officiū ſm̄ effcm̄ quo nemo unq̄ carnem ſuam odio habuit· vn̄ oportet ut q̄diu ꝑt ꝑ carne ꝓximi curā gerat·cū ille inde receſſerit qui gerebat Et ſi hec faciūt qui carnis reſurrectōez nō credūt· quanto magis debēt facē qui credūt·ut corpori ſꝫ tm̄ ut reſurrecturo ⁊ in eternitate māſuro impenſuꝫ eiuſmodi officiū ſit etiam qꝺamodo euidens fidei teſtiomū· Qꝺ vero quiſqꝫ apud memorias martirū ſepelit·hoc tm̄ videtur michi ꝓdeſſe defuncto ut omendans eū etiā martiruꝫ ꝑtrocinio affectus ꝑ illo ſupplicacōnis augeatur·

¶ Ecōtra ieronimus Poſt mortē oracōnes viuentiū mortuis damnatis non ꝓſunt

I N ꝑſenti ſeculo ſcimus ſiue orōibꝰ ſiue oſilijs inuicē poſſe nos adiuuari· cū aūt ante tribunal xp̄i venerimus· nec iob nec daniel nec noe rogare poſſe ꝑ quoquā·ſꝫ vnūquēqꝫ portare onus ſuū·

¶ Verū hoc de impenitentibus accipiendū eſt· de quibꝰ ꝓpheta dic·nō dabit deo placacōnez ſuā ⁊ ꝑciū redemptionis anime ſue·et ideo frat' non redimet eū ſꝫ laborabit in eternū et viuet in finē·de alijs autez intelligi nō ꝑt ¶ Unde gg·bonifa·arepo·

In ꝑn̄ia defunctis orōnes ꝓſunt viuentiū·

P Ro obeūtibus quippe oſuluiſſe ognoſceris ſi liceat pro eis oblacōnes offerri· Sancta ſic tenet eccl'ia·ut quiſqꝫ pro ſuis mōtuis vere xp̄ianis offerat oblacōes atqꝫ ꝑſbr eoꝝ faciat memoriā·et q̄uis pctīs oēs ſubiacemus· cōgruit ut ſacerdos ꝑ mōtuis catholicis memoriam faciat ⁊ intercedat nō tm̄ ꝑ impijs quamuis xp̄iani fuerint tale quid agere licebit· ¶ Idem·

qtuor modis ſoluūt aīe defunctoꝝ·

A Nime defunctorum quatuor modis ſoluuntur· aut oblacōnibus ſacerdotum aut ꝑcibus ſcōꝝ ā caroꝝ elimoſinis ā ieiunio ogna=toꝝ· Curatio vero funeris oditio ſepulture·pompa exequiaruꝫ ·magis ſunt viuoꝝ ſolacia ꝙ ſubſidia mortuoꝝ· Si aliquid ꝓdeſt impio ſepultura ꝑcioſa·oberit pio vilis aut nulla·non ideo tm̄ otemnenda et abicienda ſunt corpa defunctoꝝ maxieqꝫ iuſtoꝝ· vbi illud etiā ſalubriter diſcitur quāta poſſit eſſe remuneratio ꝑ elemoſinis quas viuētibꝰ ⁊ ſentientibꝰ exhibemus· ſi neqꝫ hoc apud deū perit qꝺ exanimis hoim mēbris officij diligētia ꝑſoluit· ¶ Item augustinus in encheridiō· Ante diez iudicij ſacrificijs et elemoſinis mortui adiuuāt

T Empus qꝺ inter hois mortē et vltimā reſurrectionē interpoſitum eſt aīas abditis receptaculis otinet· ſicut queqꝫ dig̃ eſt vel requie vel erūna ꝑ eo ꝙ ſortita eſt in carne dū viuēt· Neqꝫ negādū eſt defunctoꝝ aīas pietate ſuoꝝ viuentium releuari·cū ꝑ illis ſacrificium mediatori offertur·vel elimoſine fiunt in eccl'ia· ſꝫ hec eis ꝓſunt qui cū viuerēt·hec ſibi ut poſtea poſſent prodeſſe meruerūt· Eſt eteni quidā viuendi modus nec tam bonꝰ ut nō requirat iſta poſt mortem nec tam malus ut ei iſta poſt mortē nō ꝓſint Eſt vero talis in bono ut hec nō requirat·et ē rurſus talis in malo ut nec hijs valeat cū hec vita tranſierit adiuuari·quo circa om̄e hic meritū cōparatur quo poſſit poſt vitā releuari quiſpiam vel g̃uari·et poſt pauca Cū ſacrificia altaris ſiue quarūcumqꝫ elimoſinarū pro baptizatis oibꝰ offeruntur·pro valde bonis gratiarū actōes ſunt·pro non valde malis ꝓpiciacōnes ſunt·pro valde malis ⁊ ſi nulla ſunt adiumēta mortuorū· tm̄ viuoꝝ oſolacōes ſunt· quibꝰ aūt ꝑſunt·ā ad hoc ꝓſunt ut ſit plena remiſſio·ā cte ut tollerabilior fiat ipa dānacō ¶ De obſuacōe aūt tcij ſeptim triceſimi vel q̄dragesimi diei q̄ritur vn̄ exordiū ſumpſerit· ¶ Ambroſius in li·de obitu theodoſij imperatoris dicit· Quare certi dies in omemoracōne defunctoꝝ habeātur·

Q Uia alij terciū diē alij triceſimū alij ſeptimū alij q̄dragesimuꝫ obſuare oſueuerūt pro officijs mortuorū quid doceat lectō cōſideremus·defuncto inq̄t iacob ꝑcepit oſeph pueris ſuis ſepultoribus iſrl'

I N ꝑſenti nec iob·id ē coniugati·

b ¶ Daniel·id eſt v̄gines vel otinētes·

i ¶ Noe· id ē rectores eccl'iaꝝ ⁊ h̄ intellige ſi deceſſerit i mortali·ſic xxv·di·qualis·

k ¶ Verū·ſed laborabit·id ē punitur eternaliter·

P Ro obeūtibus· ꝑ impijs·ſed nunquid eccl'ia orabit ꝑ illis quos oſtat deceſſiſſe i mortali· vidꝫ ꝙ ſic· qꝛ eis viuis oīcauit· g̃ et mortuis ut·xxiiij·q·ij·ſane·ar· oꝰ·xxi·q·iij· cipanꝰ·Ren·ſi euidēs ē aliquē deceſſiſſe i mortali ut cū qs ſuſpendit ſe vel ꝑcipitat aut alio=modo ſe interficit ꝓ illo nō eſt orandum·ut·xxiij· q· ·v·placuit·et·q· ·viij· quicūqꝫ clericus·ſecꝰ ſi ē dubiū· vnde ſi aliqs occiſus ē in ebrietate nō oratur ꝓ illo ut ex̄ ꝺ reliqs audiumꝰ ⁊·xxiij· ·q·v·placuit·

A Nime·exanimis·id ē exaīatis·id ē mortuis·⁊ ē h̄ ar·ꝙ magis mētur hoīm impendendo aliquid viuis ꝙ mortuis vn̄ pꝫ ꝙ ſi ieiunium alicuius liberat mortuū multo potius alterius ieiunium ꝓdeſt viuo ·qꝺ oceto ſi ille eſt vicine oiunctus illi ·ut dixi· ·lxxxij·di·ꝑſbr·

Johannes·

T Empus·animas·nō ſume bonas·nā tales creꝺo ſtatum ad celū volare· iuxta illꝺ gaudent in celis aīe ſanctoꝝ·

o ¶ Abditis·id ē locis nobis occulti s ex hijs verbis vidꝫ ꝙ aug· dubitat quo aīe defunctoꝝ recedāt tm̄ infernus ē ſub terra et celum ſup ut ·xxiij·q·iiij· h̄ autem·

p ¶ Pro baptizatis·tm̄ ꝓſūt oracōnes cuilibꝫ ſi ſiāt gn̄alit̄ ꝓ oibꝰ

ſic ſi fierent ſpālit
t ꝓ quolibet· ut
ꝗ· de cō· di· v· non
mediocriter·
a ¶ Propiciatio=
nes· id eſt ut deus
ꝓpicius ſit eis·
b ¶ Pro valde· ħ
aug· diſtinguit q̃
tuor genera homi
num· valde bonos
et valde malos·
mediocrit̄ bonos
et mediocrit̄ ma=
los· pro ualde bo=
nis non ē orandū
·q: miuriam facit
martiri qui orat
ꝓ martire· ut ext̄
de cele· miſ· cum
marthe· ꝟ· ul· Itē
nec valde malis
ꝓſūt· ħ mediocri
t̄ bonis ꝓſut· ut
citi⁹ liberētur ab
igne purgatorio
mediocritē malis
ꝓſūt ad ħ ut mi
nus puniāt̄· nunq̄
tn̄ liberabūtur· et
ſm ħ pȝ q̄ eē oio
ne ſp̄eale oramus
ꝓ illis qui deceſſe
rūt in mortali dū
mō non ſint ſūme
mali· lȝ ſit ·ar· cō̄
·s· e· ꝓ obeūtib⁹·
ħ pone q̄ aliquis
det elimoſinā ꝓ
eo q̄ deceſſit ī mō
tali qui eſt medi=
ocriter malus· eli
moſine vel oroēs
ꝓſunt talibus ad
minorē penā ut ħ
dicit· ꝗ aliquātu=
luȝ de pena ē ſub=
latū· ponamus q̄
centeſima ps pen
ne eſt ſublata per
vnā elimoſinā· ſi
ergo dantur cen=
tū elimoſine tota
pena erit remiſſa
ꝗ iſte liberabitur
qd̄ ħ negatur· ad
ħ dico q̄ ſi pͣa eli
moſina tollit cen
teſimā ptē· ſcd̄a e
lemoſinā eē tollit
tātā penā· ſed non
tantā in quantita
te ħ tanta in ꝓpor
cōe et ſic ſp̄ rema
net aliquid de pe
na et ſic ſaluo illd̄
qd̄ obijcitur de in
dulgētijſ q̄ ſi ꝓ pͣ
oblacōneȝ vnius
denarij tollit̄ quā
ta ps pctoꝝ mor
taliū p oblacōneȝ
ſcd̄i denarij tollit̄
tm̄ in ꝓporcōe nō
tm̄ ī quātitate et
ſic ſp̄ aliqd̄ rema=
net lȝ om̄e argētū
Q effūderetur
Vid· lectio·
ſcȝ geneſis·

ut ſepelirēt eū· et ſepelierūt ſepulto=
res iſrahel ⁊ ɔpleti ſunt q̄dragita di
es· Sic eñ dinumerabāt̄ dies ſepul
ture ei⁹ ⁊ luxit eū iſrahel· vij· dieb⁹·
Hec ergo ſeq̄nda ſolēnitas eſt quaȝ
p̄ſcribit lectō· Sic etiam in deutro
nomio ſcriptū eſt q: planxerūt filij
iſrahel moyſen· xxx· dieb⁹ ⁊ ɔſūmati
ſunt dies luctus· Vtraqȝ igit̄ obſer
uatio hȝ auctoritatē q̄ nec̄ariū pieta
tis impletur officiū· ¶ Lugē aūt et
triſtari tā ꝓ nr̄a q̄ ꝓ aliorum morte
cip̄anus ꝓhibȝ dicēs· Nec ꝓ nr̄a nec
ꝓ aliorū morte triſtari debemus··

Q Vam eſt p̄poſterum quāqȝ per
uerſuȝ· ut cū dei volūtatē fieri
poſtulamus qn̄ vocat nos et accerſit
nos de hoc mūdo· nō ſtatī voluntatis
eius imꝑio pareamus obnitimur et
reluctam̄· et puicaciū more ſuorum
ad ɔſpectū dn̄i cū triſticia et merore
pducim̄· exeūtes iſtinc nec̄itatis vin
culo non volūtatis obſequio et volu
mus ab eo p̄mijs celeſtibus honora=
ri ad quē venimus inuiti· Idē nobis
quoqȝ ipis minimis ⁊ extremis quoti
ēs reuelatū ē q̄ frequēter atqȝ ma=
nifeſte de dei dignacōe p̄ceptū ē· ut
ɔteſtarer aſſidue· ut publice p̄dica=
rem frēs non eſſe lugēdos accerſio
ne dn̄ica de ſeculo liberatos· cū ſcia=
mus non amitti ſȝ p̄mitti recedētes
p̄cedere ut pficiſcētes ut nauigātes
ſolēt· ¶ Itē iohes criſoſtomus in=
ep̄la ad hebreos· Et puſillanimitate
V Bicūqȝ mortuos lugē ɔtingit
ſepeliamini dn̄i eſt terra ⁊ ple=
nitudo eius· ſi ſcȝ qd̄ optet fieri ef=
ficiatur· Lugere aūt et deplorare ⁊
lamentari eos qui ab hac vita dece
dunt ex puſillanimitate contingit·
¶ Hoc aūt ex deſperacōe future re=
ſurrectōnis intelligitur· Vnde et a=
p̄lus non ſimpliciter ait· nolumus
vos ignorare de dormiētibus ut non
ɔtriſtemini· ſȝ addidit· ſicut ⁊ ceteri
qui ſpem nō hn̄t· pietatis nāqȝ affe=
ctu ⁊ humanitatis intuitu mortuos
lugē non ꝓhibemur· ſicut nonnullus
ſcōꝝ aliorū exequijs pias lacrimas
impēdiſſe legimus· ¶ Hinc etiā a=
naſtaſius pp̄· Qui ſpem future re=
ſurrectōnis habēt de mortuis triſta
H A bent forſitan ri non debent·
illi iuſtā longi doloris excuſa=
tionē qui vitā alterā neſciūt· qui de
hoc ſeculo ad melius eſſe trāſitū non
ɔfidūt· Nos autē qui hoc credimus
et docemus triſtari nimiuȝ de obeun
tibus nō debemus· ne qd̄ apud alios
pietatis tenet ſpeciē hoc magis no=
bis culpa ſit· nā diffidentie quodā=

modo gen⁹ eſt ɔtra hoc qd̄ quiſqȝ p̄
dicat querere iuſticiam amans· dicen
te ap̄lo· nolumus aūt vos ignorare
frēs de dormiētib⁹ ut nō ɔtriſtemini
ſic ceteri q̄ ſpem nō hn̄t· ¶ Item ex
concilio toletano quarto·
Q Vi diuina vocacōne ab hac vi
ta recedunt· cū pſalmis tm̄modo et
pſallētiū vocib⁹ debēt ad ſepulcrum
deferri· Sufficiat autē q̄ ī ſpe reſur=
rectōnis xp̄ianoꝝ corpibus famula
tus dīnoꝝ impenditur canticorū· ꝓ
hibet nos ap̄lus ſcūs lugere defun=
ctos dicēs· de dormiētib⁹ autē nolu
mus vos ɔtriſtari ſicut et ceteri qui
ſpem nō habēt· Et dn̄s non fleuit la=
zarū mortuū· ſȝ ad huius vite eru=
mnas plorauit reſuſcitādū· Si autē
p̄t hoc ep̄us omib⁹ xp̄ianis ꝓhibere
nō moretur agē· religioſis aūt omi
no aliter fieri non debē cēſemus· ſic
enim xp̄ianoꝝ p omem mundū hu=
mari oportet corpora defunctorum·
¶ De mortuis aūt q̄rit̄· vtrū ſciant
ea q̄ hic a viuis geruntur· Yſaias ex
pſona ppl̄i afflicti ait abrahā pater
nr̄ neſciuit Aug̃· quoqȝ ī libro d̄ agē
da cura ꝓ mortuis illud ideȝ teſtat̄
dicēs· Mortui ex ſe neſciūt q̄ hic a
F A tendū eſt viuis geruntur·
neſcire quid mortuos quid ħ
agitur dū hic agit̄· poſtea vero au=
dire ab eis qui hinc ad eos morien=
do pgūt· nō quidē oīa ſȝ q̄ ſinūtur
etiā iſti meminiſſe et q̄ illos quibus
hec indicat oportet audire pn̄t ⁊ ab
angelis qui reb⁹ q̄ hic agūtur p̄ſto
ſunt audire aliquid mortui· q̄ vnū=
quēqȝ illorum audire debere iudicat
cui cūcta ſubiecta ſunt· Multi quoqȝ
ad viuos aliquos ex mortuis venire
credūt· ſicut ecōtrario paulū ex vi=
uis inparadiſuȝ raptū eſſe dīna ſcri
ptura teſtat̄· ¶ De hijs aūt qui in
patibulis ſuſpendūtur q̄ritur· an iux
ta ecc̄ia ſint ſepeliēdi· ¶ De q̄b⁹ eti
ā in maguncieñ ɔcilio ita ſtatutū ē·
Nō ē negāda ɔmūiō hijs qui in pati
Q Veſitū eſt bulis ſuſpēditur·
ab aliquib⁹ fratrib⁹ de hijs q̄
in patibulis ſuſpēduntur ꝓ ſuis ſce=
lerib⁹ p⁹ ɔfeſſionē deo pactā· vtruȝ
cadauera eoꝝ ad ecc̄ias deferenda
ſint et oblacōes pro eis offerende et
miſſe celebrāde an nō· Quib⁹ reſpō=
demus· ſi de omib⁹ pctīs ſuis puraȝ
ɔfeſſionē agentib⁹ ⁊ digne penitēti
bus ɔmunio in ſine ſm̄ p̄cepta cano
num dāda eſt· cur canones ɔmunio
neȝ ⁊ ſepulturā eis interdicūt q̄ pro
pctīs ſuis penā extremā pſoluūt et
ɔfitētur vel ɔfitēi deſiderāt· Scriptū

Q Vam prepo
ſterū· poſtu
lam⁹· cū dicimus
fiat volūtas tua·
⁊c̄· et ē ar· q̄ ope
cōplere debemus
qd̄ vo ce ꝓ teſta
mur· di· xxiij· pſal
miſtaȝ
e ¶ Inuiti· ſic· xx
iij· q· v· ad fidē· et
ſic eſt ar· q̄ nō de=
bemus ɔſequi cō
modū ex eo q̄ in
uiti facimus· ut
·ff· ad trebell· ſi
patroni· ꝟ· ij· ſic·
·xvij· q· iiij· ſunt q̄
V opes·
Bicūqȝ· libe
ra fortuna mors ē
capit oīa tellus
Que genuit· celo
tegitur qui nō hȝ
vrnam· ar· cōtra·
Mollius oſſa cu=
bant· manibus tu
mulata ſuoꝝ·
H Abēt· neſci=
unt· id eſt nō
Q credūt· Io·
Vi dīna· reli
gioſ· illi mag̃ te
nētur abſtinere·
i ¶ De mortuis·
ſciāt· mali neſciūt
niſi q̄tenus eis ſci=
re p̄mittitur· ſilr̄
nec boni qui ad=
huc ſunt in igne
purgatorio q: ad
huc non fruuntur
viſione dei· ut· ꝗ· e
fatendū· ħ boni q̄
fruūtur viſiōe dei
ſciūt qd̄ agatur ħ
iuxta illd̄· ꝗꝗ· qd̄
ē qd̄ neſciāt q̄ vi=
dentē oīa vidēt· ⁊
alij dicūt q̄ boni
dn̄r ſcire oīa id eſt
q̄ ſunt eis nec̄ia·
k ¶ Neſciuit· quia
no nōū erat hoſtia
oblata p quā fuit
apta ianua padi=
ſi· Iohannes·
F Atendū· eſt
credunt· et
male q: ſunt fan=
taſmata ut· xxvi·
Q ·q· v· ep̄i·
Veſitū· eſt ī
patibulis licite ꝗ
ſepeliūtur ſuſpen
ſi et ɔcremati· dū
tn̄ ħ fiat de auto=
ritate p̄ncipis· ut
·ff· de cadaueribꝰ
·l· ij· ⁊ nō eſt ɔtra·
·xxiij· q· v· placu=
it· Queri ɔſueuit
quare liberetur il
le q̄ fugit ad ec=
cleſiam ⁊ nō ille q̄
recipit corp⁹ xp̄i
cū corpus xp̄i ſit
maius omibꝰ· ut
de cō· di· ij· nichil
ħ ii· q: corp⁹ xp̄i

ē cibꝰ aīe ⁊ nō corpus· g̃ aīam liberat ⁊ nō corpus· vel dic ꝙ ꝓuilegiū eccl̃ie ē ⁊ nō debȝ t̃bi ad ꝯſequētiā ut· ꝭ·xvij·q·iiij·ſic·nec aliqđ ꝓuilegium t̃bendū ē ad ꝯſequētiā ut·vij·q·i·petiſti·et·xvi·q·i·hinc· Qō·i·

Vod aūt ſua·oēs clerici qui hn̄t ꝓpriū vel habere pn̄t·pn̄t repetere ſua·ſi nō habent propriū non pn̄t ſȝ bona eccl̃ie ſue repetē pn̄t·ſi ſūt ꝑlati·vel ſi ꝑlati nō ſūt de mandato ſupioris poſſunt ea repetē ut ·xvi·q·i·monachi ·ij· Item omnes clerici pn̄t agere ꝓ miſerabilibꝰ ꝑſonis de mandato ſupioris ut·lxxxvi·di·puenit·

b Perfectꝰ·id ē ſine pcc̃o mōtali et ſine veniali· nā curam ꝓprioꝝ non poſſumus habere ſine pcc̃o ut ·xxv·di·qualis·

Poſſideri·ſile ē·iij·q·i·§·pȝ·vn̄ hēticus nō pt̃ petē reſtitucōeȝ aliquoꝝ·q: nl̄ ꝓprij pt̃ poſſidere· ut·s ·di·viij·quo iure et·xxiij·q·vij·c·i· ⁊·ij·nec laicꝰ pt̃ r̃petē đcīas q: eaſ nō pt̃ poſſidere ut ex̃ đ p̃ſcrip· cām ad h̃ eñ ut quis poſſit aliquid repetē reqritur ut fuerit in poſſeſſione iuris vel facti ut ex̃ de reſti·ſpo·ex pte· vnde nō ſufficit ꝓbare ſpoliū niſi ⁊ ꝓbet ꝙ poſſederit· ut ex̃ de off·del·ꝯſultacōibꝰ·vn̄ ptȝ ꝙ q̄libȝ ſpoliatꝰ hȝ reſtōis bn̄ficiū ex̃ de ap· ſigficarunt ⁊ ex̃ đ reſti·ſpo· olim·iij· inuenio tn̄ ꝙ quis pt̃ petere reſtitucōeȝ q̄ de iure poſſidere nō pt̃·naȝ petitur reſtitucō ꝯſāgui nee cū qua đ iure non pt̃ quis ꝯmiſceri ut ex̃ de reſt·ſpo·lr̃as· Itē ſ̃iius petit reſtitucōnē rerū dn̄i abſentis quas de iure nō pt̃ poſſidere ·ut·C· ſi per vim vel alio mō·l·i· ſimiliter uxoꝛ pt̃ repetere res a viro ſibi datas ſi ſpoliata eſt quaꝝ rerū dn̄iū nō pt̃ habē·ff·de vi·et·vi·ar·l·i·§·deijcitur· Itē hn̄s plura ſtipendia petit reſti

eſt enim· Nō iudicat deus bis in idipm· Item ex concilio triburieñ·

Fures ⁊ latrones ſi i De eođ furādo occidātur viſum ē ꝙ ꝓ eis nō ē orādū· ſi ꝯp̄hēſi aut vulnerati p̄ſbitero ā diacono confeſſi fuerit confeſſionem eis non negamus·

Item ex concilio areliaņenſi·

SI fur ā latro· De eodem· captus fuerit abſq̧ occaſione pt̃ ꝯp̄hendi· ⁊ tn̄ ſi interficitur q: ad imaginē dei creati et baptiſati ſunt noīe eius interfectores eoꝝ quadraginta diebꝰ penitētie ſubiaceāt· intrēt in eccl̃iaȝ veſte induti· ab eſcis ⁊ potibꝰ interdicti ſunt· a thoro ⁊ gladio et equitatu abſtineāt· In tercia et quīta feria· ⁊ ſabbato aliquo genere legumīnū ⁊ olerum et pomis et paruis piſciculis cū medioc̃ri ceruiſia viciſſim vtantur et tēperare· Si aūt a veridicis ꝯprobantur teſtibus ꝙ ſine odij meditacōne ſe ſuaq̧ liberando diaboli mēbra interfecerint· ⁊ pariter peniteāt· penitētiā ꝓ homicidio eis nō iniūgimus· niſi ipi voluerint aliquid humanitatis facere· at ſi p̄ſb̃r eſt non deponatur cunctis tn̄ diebus vite ſue penitentiā agat·

Incipit cauſa decimaquarta·

CAnonici cuiuſdaȝ eccleſie qōnem mouēt de p̄diijs teſtes ex fribus ſuis producunt· negociatoribus pecuniam crediderūt ut ex eoꝝ mercibꝰ emolumēta acciperēt Hic primū querit̃ an liceat eis ſua repetē· Secūdo· an illi teſtes ſint audiēdi· Tercio an illđ ſit vſuras exigē· Quarto· an liceat clericis vel laicis a quolibet vſuras expetē· Quinto· an elimoſine de vſuris fieri poſſint Sexto· an vſurarij penitētiā agē valeāt

tutionem alicuius· cū tn̄ de iure non poſſit illud poſſidere cum alijs· ut ex̃ de p̄ben·referente· Io·ego credo ſaluo melioꝛi ꝯſilio ꝙ laicus ſpoliatus decimis pt̃ petere reſtitucōnē cū raptoꝛ reſtituātur ut ex̃ đ reſti·ſpoli·in literis cū laici quotidie poſſideant decimas ex tolerantia prelatorum· ſecus in heretico cum ſit excōmūicatus ut ex̃ de hēti·excōmunicamꝰ· ⁊ dec·illa·cauſam· dicit detinere et nō poſſidere·b·

niſi qđ male accepert̃ reſtituāt Q I

Vod autē ſua repetere non pn̄t facile videtur probari· Ait enim dn̄s in euangelio Si vis perfectus eſſe vade et vende omnia que habes et da pauperibus q: ergo iſti iter pfectōnis arripiūt non licet eis ſua hr̃e multo ergo minus licet eis repetē· q: nō debet repeti qđ poſſidē nō licet· Itē ſi quis voluerit tunicā tuā tollere ⁊ in iudicio tecū ꝯtēdē dimitte ei· ⁊ paliū· Item apl̃s in ep̄la ad corinth·ſecularia igitur iudicia ſi habueritis oīno peccatū eſt in vobis· Itē g̃g·exponens oīa michi licent ſȝ ego ſub nullius redigoꝛ ptāte inquit·cū mens cōcepta deſideria ſequitur·ſuire rebꝰ cōuincit̃ quaꝝ amore ſupatur· Itē ex cōcilio carth·iiij·

Pro rebꝰ trāſitorijs ep̄s ꝓuocatus nō litiget·

EPiſcopus nec ꝓuocatus pro rebus trāſitorijs litiget Quia ergo generaliter pfectis prohibetur in iudicio ꝯtēdere· patet ꝙ iſtis nō licet ſtare coram iudice· His ita r̄ndetur· Prohibetur pfectis in iudicio ſtare captādo lucrū· ſed non euitādo dampnum· Vel aliter· aliud eſt ſponte ſua poſſidere· aliud ē ꝯmuniū pcuratorē eſſe· canonici nō poſſident ſua· q: res deo oblate nō ſunt alicuius· utūtur eñ rebꝰ eccl̃ie nō ut ſuis ſȝ tanq̄ ad diſpēſandum ſibi creditis· Vnde pſper in libro de vita cōtemplatiua· Sacerdos cui diſpenſacōnis cura ꝯmiſſa eſt·⁊c̃·require in cā eius a quo ꝓ ingreſſu mōſterij pecunia exigebat̃· Sicut ergo iſti non ſua poſſidēt·ita nec ſua repetunt ſed res eccl̃ie quaꝝ pcuracōnem gerūt Sil̃r ꝙ in iudicio ꝓhibētur ꝯtendē ſic intelligendū eſt· videlicet ut non ſibi ſtent coram iudice ſȝ alijs· alijs aūt corā iudice aſtitiſſe et ꝓ eis iudicem interpellaſſe· nonnullos ſcōrum legimus· hij aūt non ſibi ſtāt· ſȝ pauperibꝰ quoꝝ nccitatibꝰ ꝓfutura r̃petūt· et ita nō ꝓhibētur ſtare corā iudice· Illud vero euāgelij· ſi q̄s abſtulerit tibi tunicā ⁊c̃·non eſt p̄cipiētis ſȝ exhortantis· Vnde aug̃·ait·

Peccat q̄ vltra debituȝ exigit non qui ſibi debitum poſcit·

QVod debetur et ſi benigne remittitur non tn̄ inique repetit̃

latorum· ſecus in heretico cum ſit excōmūicatus ut ex̃ de hēti·excōmunicamꝰ· ⁊ dec·illa·cauſam· dicit detinere et nō poſſidere·b·

b Habueritis· iiurioſe ita ut ſcādalizemini ꝑ hoc·

r Sub nullius· id ē ſub rei tpalis ptāte nolo redigi īntīn ut aliquem offendā iuxta illđ et michi res non me rebus ſummittere conoꝛ·

EPiſcopꝰ ꝓuocatus· id eſt ad iudiciū vocatus· debet eñ ꝑ aliū litigaē ut no· ·v·q·iij·c·ul·et ſi mala eſt cauſa eccleſie nō debȝ eaȝ fouere· ſic nec tutoꝛ pupilli·ut·ff· de admi·tu·l·quotiens·§·ſic autē·

g His ita·req re·s·i·q·ij·ſacdos

h Scōꝝ·s·xij· ·q·ij·expedit·

QVod debet· ex aliq° maleficio·vel itellige de quolibet debito·

k Vltra·vide g̃ ꝙ nō poſſit licite peti pena dupli ci vel quadrupli ci a fure ut no·xij ·q·ij·in antiquis· qđ ꝯcedit·h·ſed nō eſt ita· q: hoc habetur ex canone qđ peti poſſit· ·xij·q·ij·in legibꝰ

l Talionis·oē delinquentē ſcȝ ut tanta ſatiſfactio petatur ab eo q̄nta iniuria ꝑceſſit ut·xxiij·q·iij·ſex differētie· vel loq̄tur de pena talionis infligenda actoꝛi qui iniuſte litigat q: calūnioſe agens punitur in ſumptibus lit̃·ut· ex̃ de penis· calumniam·

m Nullū·ſ·quo ipe teneatur alijs vel aliter id ē nulli vult ſoluere penā ꝓ pcc̃o debitā

n Debitum·id ē penam debitam ex pcc̃o·

o Sic·h eſt·§·

p Cetera·id eſt